

FILATELISTA

часопис савеза филателиста срби

бр. 135

ZEMUN

I Z D A V A Ć:

SAVEZ FILATELISTA SRBIJE

Beograd, Sremska br. 6/IV

Telefon br. 628-431

Žiro račun kod narodne banke

FILATELISTA — 608-8-166-10.

Predsednik Saveza Davor Sokolić

Kao naselje ZEMUN je nastao 76 godina pre naše ere pod nazivom TAURUNUM. U njemu su tada stacionirani delovi rimske flote a zatim su se smenjivali: Huni, Ostrogoti, Gepidi, Sloveni, Avari, Bugari, Vizantinci, Turci i Mađari. Dolaskom Slovena dobija ime ZEMUN.

Od osnivanja do ustaničkih dana 1941. Zemun je poprište borbi, poznat po tradicionalnom buntu i otporu zavojevaču i okupatoru.

Većito pogranični grad Zemun od 13 veka, kada je srpski kralj Dragutin dobio kao miraz od Mađara vladavinu nad Sremom, Mačvom i drugim delovima, uključuje se u sudbinu stradanja i patnje Srbije i pomaže je u naporima za oslobođenje.

Pored niza značajnih istorijskih spomenika Zemunom dominira kula iz XV veka.

Ugarski vojskovođa Hunjadi Janoš iako je pljačkao i pustošio Srbiju, narod mu je odao priznanje kao savezniku Đurđa Brankovića i kroz pesme opevao kao Sibinjanin Janka. Kada je poražen na Kosovu 1448. krijući se po šumama Hunjadi zanoći kod srpskog seljaka, koji je znao za zlodela Janoša, ali nije znao koga ima pred sobom. On diže čašu u zdravlje Sibinjanin Janka. Ganut gostoprimstvom pri polasku gost reče domaćinu koga je imao na konaku.

Naša slika na prvoj strani prikazuje Jankovu kulu koju je izgradio despot Branković kao miraz zetu Urlihu Celjskom u kojoj je stanovao i umro od kuge Sibinjanin Janko, kome je otac bio Rumun, otadžbina Ugarska, prestonica Zemun a vojnička slava i karijera teritorija Srbije.

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Dušan Glavonjić

Š T A M P A R I J A:

»SAVA MIHIĆ« Zemun, ul. Maršala Tita

br. 46—48 tel. br. 607-176.

ФИЛАТЕЛИСТА FILATELISTA

ČASOPIS SAVEZA FILATELISTA SRBIJE

MAJ 1971.

ДРУГОВИ ДЕЛЕГАТИ

ДОБРО ДОШЛИ!

Као што смо објавили годишња скупштина Савеза одржава се 9. маја 1971. године у 9 часова у просторијама ССРН Београда, улица: угао Поп Лукине и Маршала Бирјузова (раније Космајска) у облизини хотела „Палас“.

Правилима Савеза предвиђено је да на сваких 20 чланова друштва упуте по 1 делегата на скупштину. Друштва која имају мањи број чланова упућују једног делегата. Друштва која имају више чланова од предвиђеног броја могу уместо два, послати једног делегата стим што га морају снабдети пуномоћјем и за другог, тако да код гласања може гласати за себе и делегата којег замењује.

Чланови Управног одбора СФС, Надзорног одбора, Суда части и Редакционог одбора листа делегати су по својој функцији и они добијају пуномоћје од Управног одбора СФС и не убрајају се у онај број који представља друштво.

Рад скупштине је по правилу јаван, тако да могу присуствовати сви филателисти који желе, учествовати у дискусији, давати предлоге и помоћи рад скупштине саветодавним гласом.

Имајући у виду да ова скупштина треба да донесе измену наших правила, да изабере Управни одбор, који ће имати врло одговорне задатке у наредном периоду, пожељно је да на скупштину дође што више филателиста. Са друге стране свако друштво треба да предвиди по једног друга за једну од функција у Савезу, стим што треба водити рачуна да то буду млађи и активнији другови, који ће својим радом било у Београду или унутрашњости допринети развоју филателије у нашем друштву. Пред филателистима Београда у овом смислу лежи озбиљан задатак, јер највише терета у раду Управе треба они да понесу. Посебно скрећемо пажњу делегатима да имају у виду и предложе за похвалу или златну значку другове који су годинама радили у друштвима и Савезу и које сада треба заменити.

Добро на дошли делегати и гости.

НАША ДРУШТВА

Прошних година, а нарочито преко лета, просторије Друштва Савеза филателиста Србије у Нишу биле су довољно простране да приме неколико чланова који су долазили на састанке четвртком и недељом. По неком неписаном правилу, председник, секретар и благајних друштва и још неколико старијих чланова били су готово редовно присутни састанцима, а понекад би им се придружио и који омладинац. Иако број чланова није био тако мали, већина од њих није налазила за потребно да посећује састанке, јер нису имали довољно интересовања како за наше тако и за стране марке.

У прошлој години, поскупљење неких серија наших марака старијих издања, ограничен и устаљени тираж, техничка опремљеност и леви мотиви на нашим маркама новијих издања, учинили су да је интересовање за наше марке нагло порасло како код наших, тако и страних сакупљача. Просторије друштва, доскора готово празне, сада не могу да приме све заинтересоване, а ако би неко хтео да нађе и место да седне, треба да дође на време када почињу састанци. Нарочито ј порасло интересовање код омладине и није редак случај да ученици право из школских клубова журе у просторије друштва. Број чланова друштва се повећава, а друштво свим члановима обезбеђује најмање по две серије од свих издања наших марака и блокова. Врши се и интензивна размена марака између наших и страних сакупљача, а многи инострани сакупљачи су сретни ако могу да добију од неких наших марака једну или две серије.

И, ако је раније управа друштва размишљала како да привуче што више чланова или да бар задржи старе, сада се пред управом намеће проблем како свим члановима омогућити нормалан рад у друштву. Није редак случај да на састанку дођу и више филателиста из других околних места — Лесковца, Пирота, Алексинца, па из Београда, Зајечара и Бора. Многи филателисти, који то раније нису учинили, не питајући за цену траже наше „прослављене„ и ретке марке — есперанто, блокове железница и Зефиз, падобранце, прва издања фауне и флоре.

Али, многи се и питају: да ли је то само моментална ситуација или ће интересовање за наше марке да буде и даље тако велико.

Станимир Илић — Ниш

ZIMSKA AUKCIJA MARAKA U CIRIHU

Kao i svake i ove godine održana je zimska aukcija u hotelu Savoja, Cirihi, na kojoj su pored ostalih bile i neke naše marke, izdate od 1945 do 1966 godine. Komplet ovih neponištenih maraka sa serijama i blokovima procenjen je na 1.500 a prodat za 1.800 švajcarskih franaka. Prodavac je istakao da bruto cena ovih maraka iznosi 4.300 Mihel maraka, iz čega proizlazi da je u odnosu na katalog Mihela postignuta cena 30 posto.

Ako bi pojedinačno opgledali kakve su cene toga dana postignute za naše marke imali bi sledeći pregled:

1951. Marke za vazdušnu poštu (kat. 518/26, 527) i blok Zefis, procenjene 170 a prodane za 150 Sfrn. Blok je procenjen 125 a prodat za 120.

- Planinari i padobrancii procenjeni 140 a prodati 120 Sfrn.
1952. Olimpijada Helsinki dva kompleta procenjene 65 a prodate za 60 Sfrn.
1953. Kongres esperanata procenjen 250 a prodat az 200, dok na prigodnom kovertu procenjen 400 a prodat za 300 Sfrn.
1954. Prve životinje procenjene 80 a prodate za 90 Sfrn.
1955. Prvo cveće i umetnost procenjene 90 a prodate za 110 Sfrn.
1956. Riibe, Melburn i drugo cveće procenjene 60 a prodate za 65 Sfrn.

Bilo je i drugih lotova gde je postignuta veća cena od prvobitne procene.

Jovan Jovanović

DOBRO DOŠLI ŠAPČANI

U Šapcu je ovih dana obnovljeno filatelističko društvo, u koje još se prvog dana upisalo 25 članova. Predsednik je Milovan Zavađa službenik SUP, blagajnik Milovan Lazić radnik PTT-a a sekretar inženjer Nada Guconjić. Društvo se sastaje svakog utorka u 18 časova u sindikalnoj sali PTT.

Mnogi filatelisti iz Vojvodine, Hrvatske i Beograda više puta su nam se obraćali sa čuđenjem, kako je moguće da Šabac nema filatelističko društvo. Pa to je grad, ističu oni, koji je osnovan pre 500 godina, grad sa pozorištem od sto godina, grad gospodara Jevrema, koji je prvi doneo klavir u Srbiju, kolevka mnogih kulturnih i javnih radnika, čuvena čivijaška republika. Šabac je zaisat sve to i još nešto više. On je postojbina Mišara, slavne cerske bitke, prvi borbeni ešalon Srbije prema Austrougarskoj, neosvojiva tvrđava od Isak Bega i Matije Korvina do naših dana. Svaki vojnik koji je napadao na slobodu ovog grada govorio je: čivijaš više voli da čuje da je komšina krava crkla, nego da se njegova otelila.

Jedan šabački gimnazijalac, borac prve proleTERSke vratio se posle oslobođenja u Šabac da vidi stare drugove. Raspitivao se za sve pa i rad kancelarija i ustanova. Razočaran došljacima i polupismenim skorojevićima čivijaš mu odgovara: dobro je, samo su nam stolovi prepuni slova »ić«. Obilazi proleter kancelarije, zagleda činovnike i vidi da kod potpisa naređenja, uverenja i rešenja nikako nemogu da ocene odakle da počnu pa im ono »ić« od prezimena uvek predaje na zastirku stola. Bivši gimnazijalac vrati se svojim drugovima i zapita: pa zar kod nas još živi vlasnik kina, koji je tražio da se pored prevoda sadržaja stranog filma prevedu i imena glumaca, pa je tako slavni Moris Ševalije u šabačkom bioskopu važio kao Milutin Konjović.

Šabac je osnovao Isa beg Isaković 1471 godine a naši mladi šapčani su obnovili filatelističko društvo 1971. godine, pa verujemo da će biti postajano kao grad BŪGIRDELEN, prvo ime grada Šapca.

Seriju prigodnih koverata za proslavu 500 god. grada izdaje
30. IV 1971. F. D. Šabac.

Поред свих претходних незгода Конгрес FIP је одржан у Лондону, 28. и 29. септембра 1970, непосредно после светске филателистичке изложбе »PHILUMPIA 1970«, којој је FIP-а отказала најпре одобрила па затим отказала покровитељство, што се у историји Филателије није никад догодило. И поред те незгоде без преседана, Конгресу је присуствовало 41 делегација чланица ФИП-е, док су пет земље изостале из оправданих разлога. Такво учешће земаља чланица у раду ФИП-е не може се другаче тумачити него као израз великог интересовања филателистичких организација широм света за рад и будућност међународног филателистичког савеза. Председник ФИП-е Лисиен Бертело, који се на том положају налази без прекида већ пуних 15. година, поднео је опширан годишњи извештај о раду ФИП-е. Указујући на многе тешкоће и незгоде на које Извршни одбор ФИП-е налази; на неке неоправдане и производње замерке; на потребу еволуције и осавременавања у раду филателистичких организација; да су два председника комисија поднела оставке на своје положаје; да се изражава незадовољство са радом других комисија, председник Бертело је и сâм ставио свој положај на расположење не желећи да на том положају и даље остане.

Извештај, и нарочито оставка председника Бертело-а, били су предмет опширне дискусије у којој је нарочито наглашавано да се оставка председника ниуком случају не уважава. Приликом гласања о извештају и потреби реорганизације ФИП-е 34 делегата гласало је да се оставка председника не уважи, те је г. Бертело прихватио ову одлуку, али уз ограничење да на идућем Конгресу неће нипошто пристати на даље продужење свог мандата.

За нас је нарочито интересантан извештај Комисије против штетних емисија у филателији. У том се извештају на првом месту помиње велики успех који је Комисија постигла код поштанске управе Југославије: . . . „Кад је сазнала (Комисија) да та поштанска управа предвиђа издање марака »Еуропа« (1969), скоро без икаквог претходног обавештења и у недовољном тиражу од 400.000 серија, Комисија је одмах затражила битно повећавање овог тиража, указујући југословенској управи незгодне последице малог тиража. Писмом од 8. децембра 1969, поштанска управа Југославије уважила је наше тражење објављујући да је тираж те серије повећан на 650.000 комплета, дакле повећан је за око 60 процената. Тај број је био задовољавајући”.

Износећи своје даље успехе у сузбијању штетних емисија, извештај председника Сеги-а износи да је поштанска управа Кипра, на интервенцију Комисије такође повећала тираж божићног блока 1969. Даље се указује на штетну емисиону политику емирата Дубаи и Ум ал Кивајна, затим Омана, Абд ал Кури-а, Зеаланд-а, Фуџеире, тако да је Комисија према тим поштанским управама и њиховим емисијама морала предузети посебне мере. С друге стране, Панама је изјавила да ће се убудуће придржавати препорука које издаје ФИП-а, а у Парагвају још увек издају непожељне и штетне марке и блокове који нису поштанске вредности.

Конгрес је доста оштро дискутовао о разним питањима и тешкоћама на које ФИП-а налази. Утврдивши да је за будући рад неопходно битно изменити основни статут и правилнике, Конгрес је усвојио предлог совјетске делегације (Е. Кренкел) да све чланице доставе Извршном одбору ФИП-е своје примедбе и предлоге у по-

гледу измена које треба унети у основни Статут и пословнике ФИП-е

Два нова филателистичка савеза: из Парагваја, и Лихтенштајна примљена су у чланство ФИП-е тако да је сада обухваћено 48. филателистичких савеза из разних земаља света.

Међународној филателистичкој изложби која се одржава у Будимпешти од 4. до 12. септембра 1971, поводом стогодишњице мађарске марке, одобрено је покровитељство ФИП-е. Тамо ће се, после затварања изложбе, одржати 40-ти Конгрес од 13—15. септембра 1971.

М. К. Ивановић

Миодраг Р. Вуковић

ИМА СЛУЖБЕНИХ ПОДАТАКА (II)

— Поштанске марке Кнежевине Србије 1866—80. —

Захваљујући предусретљивости службеника Архива Србије добио сам на увид документа из „групе“ пре него што сам се надао, те сам у могућности да већ у овомброју дам преглед документа о штампањима „миланчића“. Нажалост, када су се прикупила сва документа установио сам да понешто недостаје. Мада лично сматрам да ће се једнога дана доћи и до тих података, бојим се да ће се чекање одужити јер прво треба установити где би се уопште та документа могла налазити.

За разлику од првог дела, у коме сам франко и новинске марке разматрао одвојено, овде ћу их обрадити заједно. Другчији рад условио би непотребно понављање појединих података, ствар коју бих у сваком случају желео да избегнем. Иначе, сматрам да при каталогизацији треба бити доследан, и све новинске марке издвојити и третирати као такве, без обзира на то да ли су зупчане или не. У противном долази до таквих нелогичности као што су рецимо два каталожка броја за једну марку.

Редовне и новинске марке, издање из 1869. и 1. јула 1873. Прво штампање

Када је 2. децембра 1868. Србија подписала поштанску конвенцију са Аустроугарском, појавила се потреба за увођењем нових вредности поштанских марака. Како је нешто пре тога био убијен кнез Михајло, решено је да се уведу нове поштанске марке са ликом младог кнеза Милана. Нацрт за нове марке, и основни рез у челику израдио је, као што је познато, проф. Карло Радњицки (Carl von Radnitzky) у Бечу, где су израђене и матрице у бакру. Већ 8. фебруара 1869. је министар унутрашњих дела својим писмом ОН 246 обавестио МФ да ће се обавити изливање клишеа и штампање нових матрица, и затражио да МФ одреди једног свог службеника који ће 12. фебруара отићи у Књигопечатњу где ће том послу присуствовати у својству члана комисије.¹⁾

Вредности од 15, 25, 35 и 50 пара чаршиских требало је да буду готове најдаље до 19. јуна када је ступала на снагу закључена конвенција, а остале вредности до 1. јула 1869. Ово је било и објављено у Србским новинама бр. 39 од 1. априла, на које се позива и Дероко. Међутим, посао око штампања марака се одужио више него

што треба, те је Васа Берар, управник Државне Књигопечатње, 17. октобра јавио Министарству финансија:

„Да би се довршиле марке поштанске, које је управа у новој доба, по налогу Министарства унутрашњих дела, дала печатити, нужно је да дође Протоколиста тога Министарства, бивши комесар, г. Мијаило Белешевић, како би се ова израда, по прегледу комисије, могла к концу привести. Дакле нека изволи то министарство реченог г. Белешевића упутити овој Управи, данас или најдаље сутра, како би марке до 28. овог месеца биле готове и за инвентарисање спремљене”.²⁾

Белевић је одмах упућен у Књигопечатњу, те је комисија поднела извештај 28. октобра 1869., када је било завршено штампање и марке инвентарисане.³⁾

„Пошто су пред очима комисије изливени оловни печати за ово штампање, и пошто су они употребљени, комисија их је у 9 завијутака затворених и знацима подписаних комесара утврђених, предала Управи државне штампарије.

У тим завијуцима има:

8 бакарник калупа за ливење			
100 печата од	1	паре	
100	”	10	”
100	”	15	”
100	”	20	”
100	”	25	”
100	”	35	”
100	”	40	”
100	”	50	”

А белега печатаних за писма и новине, по наредби господина Министра Унутрашњих послова од 29. Марта о.г. ОН 683 наштампано је и израђено под контролом комисије:

170.000	од	1	паре
99.000	”	10	”
214.000	”	15	”
766.500	”	20	”
196.300	”	25	”
406.600	”	35	”
434.000	”	40	”
206.900	”	50	”

Према томе комисија има част известити Господина Министра Финанције, да је извршен посао ради кога је она одређена била.

28. Октобра 1869
у Београду

Комисари:
Милан Кујунџић
Јов. С. Марковић
Мих. Б. Белешевић

Овај извештај интересантан је још због једне ствари. Из уводног дела извештаја (који није цитиран због опширности) види се да посао у Књигопечатњи није започео дванаестог, већ 14. фебруара 1869., посебним решењем ХН 294 издатим само за комисију. Све до краја марта трајало је изливање клишеа, а онда се приступило штампању марака по наредби ОН 683 од 29. марта 1869, а завршено је тек 28. октобра 1869.

Друго штампање

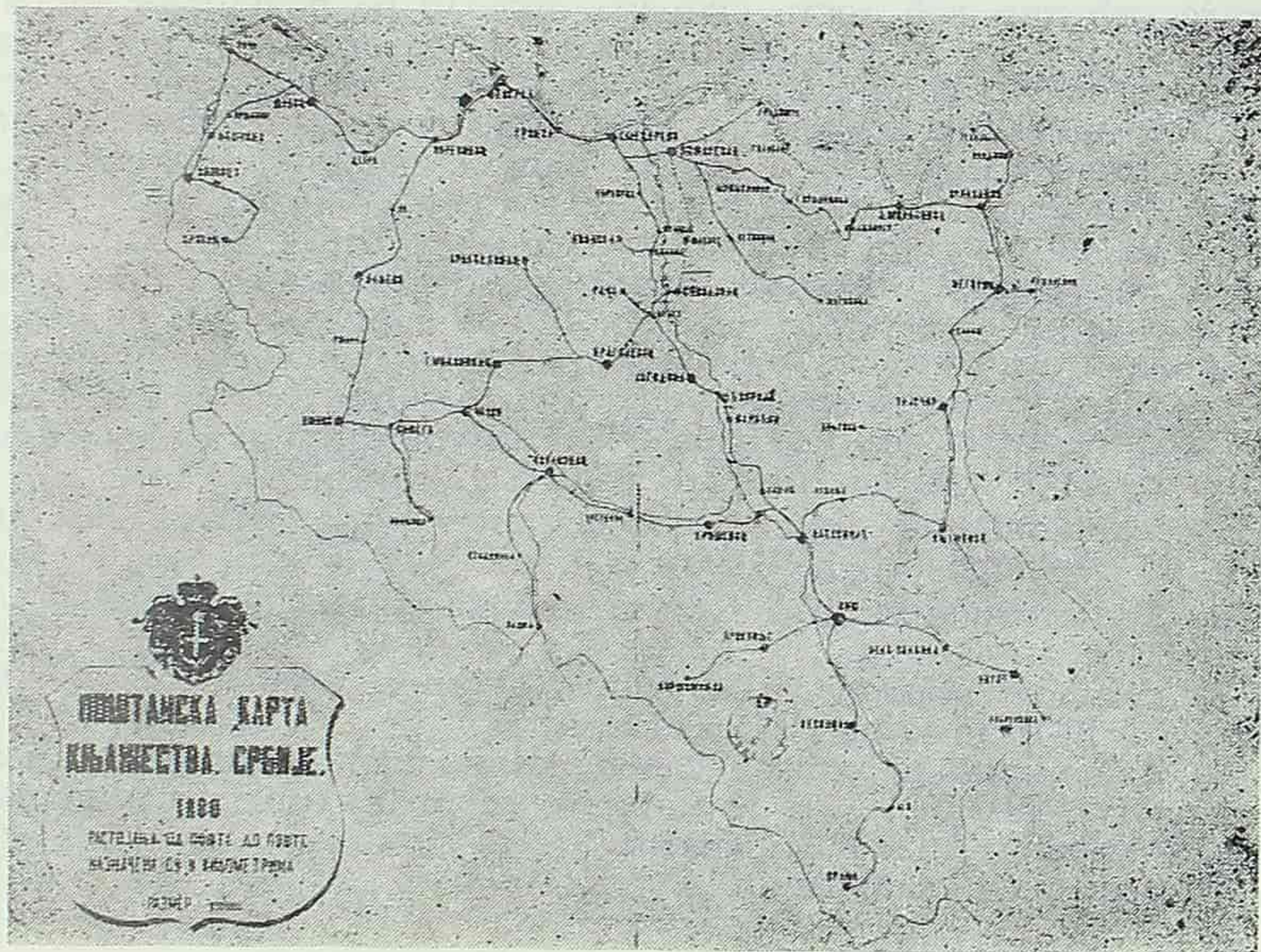
Ново штампање марака од 10 пара извршено је по налогу МУД од 12. маја 1870. ХН 1244. Том приликом штампано је 200.000 комада од 10 пара

о чему је комисија 4. септембра поднела извештај.⁴⁾ Уместо Белешевића у комисији је био Мил. Гр. Филиповић, док су остали „комисари“ били исти.

Спорно питање код ове марке је свакако да ли припада „првом“ или „другом“ штампању. По некој логици она би морала да припада „првом“, тим пре што Дероко није регистровао вредност од 10 пара са карактеристичним оштећењем плоче пре 1872.

Треће штампање

Ово штампање поклапа се са „другим“ штампањем. Ближих података о њему нажалост нисам успео да нађем, те ћу моћи да се задржим само на подацима добијеним из регистра и протокола МФ—А. Фонд МУД-О из периода 1872—1882 је прилично сиромашан, и у њему нема практично никаквих података.

Штампање марака уследило је по налогу МУД ОН 2802 од 12. новембра 1871. Том приликом тражено је само да се изврши штампање марака од 1 паре. Пракса је, међутим, била да се и друге вредности могу штампати без посебног налога, ако то Управа Државне штампарије сматра за потребно. У том случају било је једино важно да је у току штампања неке марке, односно да је у Књигопечатњи присутна комисија. Извештај о завршеном штампању поднет је 6. маја 1872, и регистрован АН 2148, док му је број деловодни Књигопечатње ДН 337. Нажалост ни један ни други документ нисам успео да нађем. Оно што ме чуди у овом случају је

чињеница да су налог и извештај посебно фасцикулирани у Протоколу Административног одељења (налог у 1871. а извештај у 1872.), мада су иначе документа о једном предмету пребацивана у годину када је предмет закључен, и тада заједно фасцикулиране. Под бројем фасцикле налога налази се један потпуно стран предмет, који носи чак и исти деловодни број (АН 5537/71), док под бројем фасцикле извештаја уопште нема докумената. Ово ме наводи на помисао да документи можда ипак постоје, али да је при њиховом спајању у један предмет, фасциклу, архивар Административног одељења направио неку грешку. За сада нема могућности да се прегледа комплетна грађа овог одељења из тог периода, те ће се на решење овог проблема још морати чекати.

Четврто штампање

Управа Државне печатње обавестила је 31. јануара МУД да ће марке од 1 паре ускоро бити распродате, те је министар својим писмом ОН 261 од 5. фебруара 1873.⁵⁾ тражио да се у Печатњу упути комисија која ће присуствовати штампању марака. Непосредно пре тога, писмом ОН 260 наложено је штампање марака од 20 пара. Како је међутим већ доста времена прошло од повишења таксе на новине, то је писмом ОН 342 наређено да се штампају нове новинске марке од 2 паре, с тим што је комисији остављена могућност да штампа и до 100.000 комада од 1 паре ако се за тим укаже потреба. Ово писмо нисам успео да нађем, али га наводи Дероко у својој књизи „Историја поштанских марака Србије“ (стр. 30). Дероко сматра да је том приликом заиста и било штампано тих 100.000 комада, но извештај комисије наводи само податке за марке од 2,20 пара, и саобраћајне карте од 10 и 10+10 пара. Да су марке од 1 паре биле штампане, без обзира да ли су и у којој мери пуштене у промет, оне би морале бити макар споменуте у извештају. Комисија извештава да је „по наредби г. Министра унутрашњих дела од 3. и 16. фебруара ове год. ОН 260 и 342 штампала следеће:

- 1) Један милион пет стотина деведесет хиљада комада марака, комад по две паре (тј. 1,590.000),
- 2) Две стотине хиљада комада марака, комад по двадесет пара (тј. 200.000),
- 3) Тридесет и једну хиљаду шест стотина комада саобраћајних карата од 10 пара комад (31.600 ком.) и
- 4) Десет хиљада комада саобраћајних карата комад по двадесет пара (тј. 10.000) и ове је марке с саобраћајним картама данас предала Управи Државне печатње“.⁶⁾

Штампање је завршено 14. јуна 1873.

Пето штампање

4. јуна 1874. Министар унутрашњих дела затражио је својим писмом ОН 1132 да се упути у Књигопечатњу комисија која ће присуствовати штампању марака од 10 и 20 пара. Штампање је завршено 15. јула 1874, када је и комисија поднела извештај да је штампано:⁷⁾

од 10 пара	97.400 комада
од 20 пара	200.000 комада

Ово штампање по времену одговара „трећем“, те је чудно да је марка од 10 пара „трећег“ штампања ретка. Лако је могуће да

се под марком од 10 пара „трећег” штампања до сада регистровао само један дио тиража овог штампања, но то је ствар о којој је превише рано стварати било какве закључке.

Шесто штампање

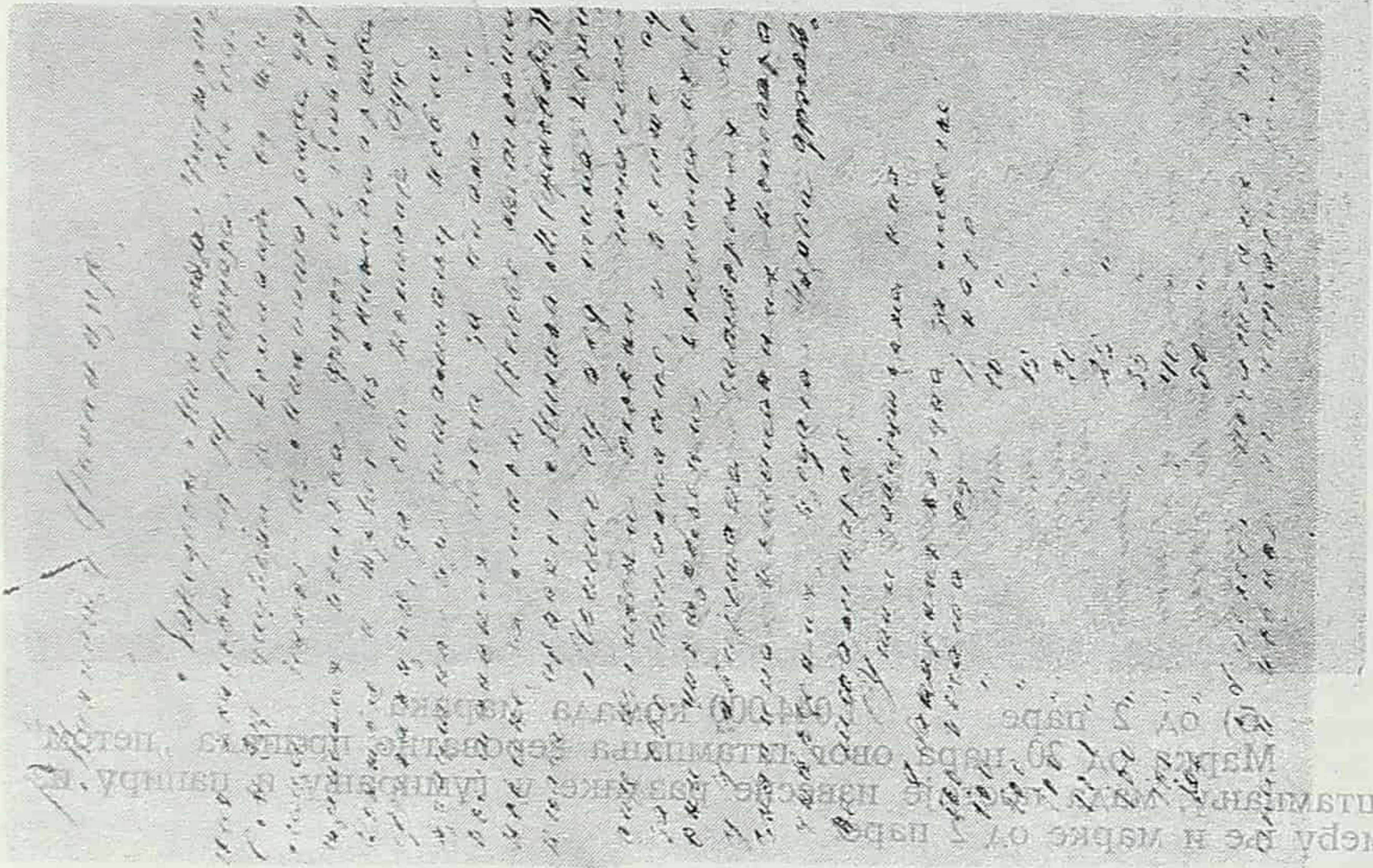
У времену од 10. марта до 19. маја 1875. извршено је по налогу МУД ОН 513 ново штампање марке од 20 пара. Према извештају комисије штампано је 380.000 комада ових марака.⁸⁾

И ова вредност уклапа се у „треће” штампање.

Седмо штампање

Ово штампање у потпуности одговара „четвртој” штампању, и извршено је према налогу МУД од 29. новембра 1875. ОН 3137. Штампање је завршено тек 22. априла 1876., јер, како то кажу чланови комисије у свом извештају, „је у Држав. печатњи јако нагомилан посао потребама г. Министра Војног”. Према том извештају⁹⁾, штампано је:

„1) 2900 табака марака од 10 пара, по 100 комада на											
табаку	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	290.000
2) 4200 таб. мар. од 20 пара	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	420.000
3) 2150 таб. мар. од 40 пара	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	215.000.”

Осмо штампање

Када је почетком априла 1877. почело да нестаје марака од 10 и 20 пара, Књигопечатења је о томе обавестила МУД, те је оно напозлогом ОН 689 од 11. априла упутило комисију у Књигопечатењу. По завршном штампању комисија је, 22. августа исте године, поднела следећи извештај:¹⁰⁾

„Комисија која је претписом Мин. Унутр. Дела од 11. априла о.г. ОН 689 одређена за израду поштанских марака од 10 и 20 пара извршила је свој посао и марке предала Управи Држав. штампарије на признаницу, коју је Мин. Унутр. Дела под данашњим спровела, заједно са формом фаурикације марака.

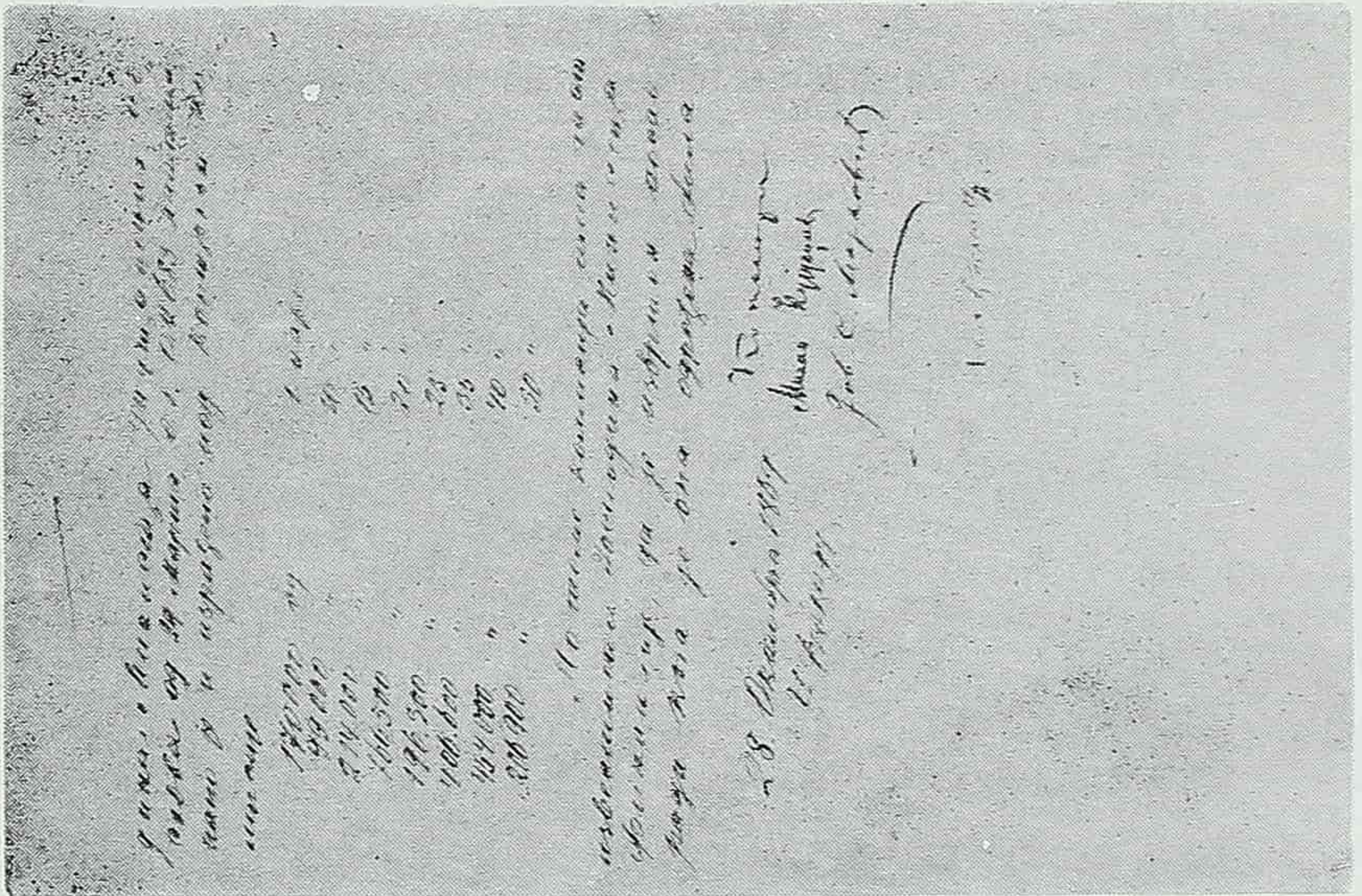
Комисија је израдила од 10 пара 326.300 комада а од 20 пара 513.300 комада, о чему се према прописаним правилима за ову комисију извештава Министарство финансије.”

И ове две вредности уклапају се у „четврто” штампање, те је њима објашњена појава велике разлике у боји код марака од 10 пара. Не бих желео да будем декларативан, но чини ми се да наранцасте нијансе припадају овом штампању, а црвеносмеђе штампању из 1876.

Девето штампање

По налогу МУД ОН 1715 од 29 јуна 1878. у Државној Штампарији штампане су марке од 2 и 20 пара. Штампање је завршено 29. децембра 1878., и, према извештају комисије,¹¹⁾ том приликом штампано је:

„а) од 20 пара 642.540

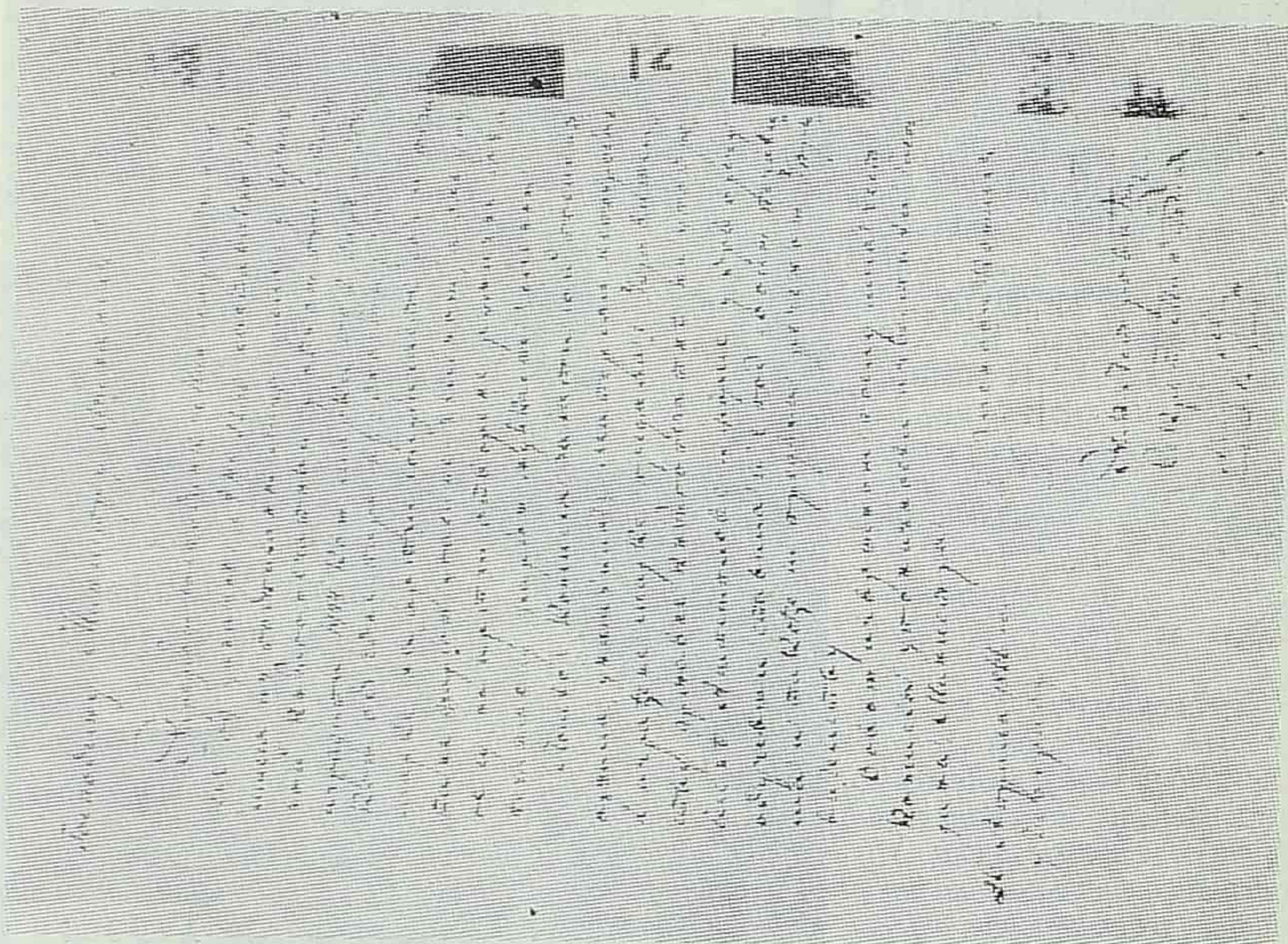
б) од 2 паре 1,044.000 комада марака”.

Марка од 20 пара овог штампања вероватно припада „петом” штампању, мада постоје извесне разлике у гумирању и папиру између ње и марке од 2 паре.

Девето штампање

8. фебруара 1879. МУД је на основу извештаја Државне штампарије тражило штампање нових количина марака од 40 пара својим писмом ОН 351. Ово писмо примљено је и фасцикулирано у архиви Административног одељења МФ, и одређен је члан комисије. Ту се нажалост губи сваки даљи траг о маркама. Надлежност над поштанским маркама пребачена је са овог одељења на неко друго. Како је за члана комисије био одређен службеник Статистичког одељења, затражио сам његов фонд. Службеници Архива обавестили су ме да не постоји никакав траг неком посебном фонду, и да вероватно није било у питању посебно одељење већ одељак. Зато

сам претражио књиге Благајне и Економског одељења. У њима нисам нашао податке о маркама, али сам установио да је Статистичко одељење заиста постојало. Фонд једног одељења може да буде веома сиромашан, да недостаје много докумената, али да недостају апсолутно сва документа тешко је веровати. Зато је лако могуће да је још првих година овог века фонд архиве Статистичког одељења издвојен из фонда Министарства финансија и пренешен негде. Проблем је само где?

Интересантно је да су документа која сам пронашао углавном потврдила све предпоставке које је својевремено изнео г. Мирослав Рот. Он је — колико је мени познато — једини у једном моменту изразио сумњу у постојање трећег штампања новинских марака са ликом кнеза Михајла, и тврдио на основу својих истраживања да су и први „миланчићи“ штампани у Београду. Осим тога био је први који је своје схватање да су зупчане новинске марке са ликом кнеза Михајла штампане у Београду прилично солидно и убедљиво аргументовано. Једино се није обистинило његово мишљење да код „грбуша“ постоје свега два штампања, но нека запажања која је том приликом изнео (чланак је објављен у „Филателији“ 1958. год.), веома су интересантна и могла би да послуже при тачном одређивању припадности ових марака појединим штампањима.

На крају бих желео да се посебно захвалим службеницима Архива Србије, без чије би предусретљивости и помоћи овај рад захтевао далеко више времена и труда.

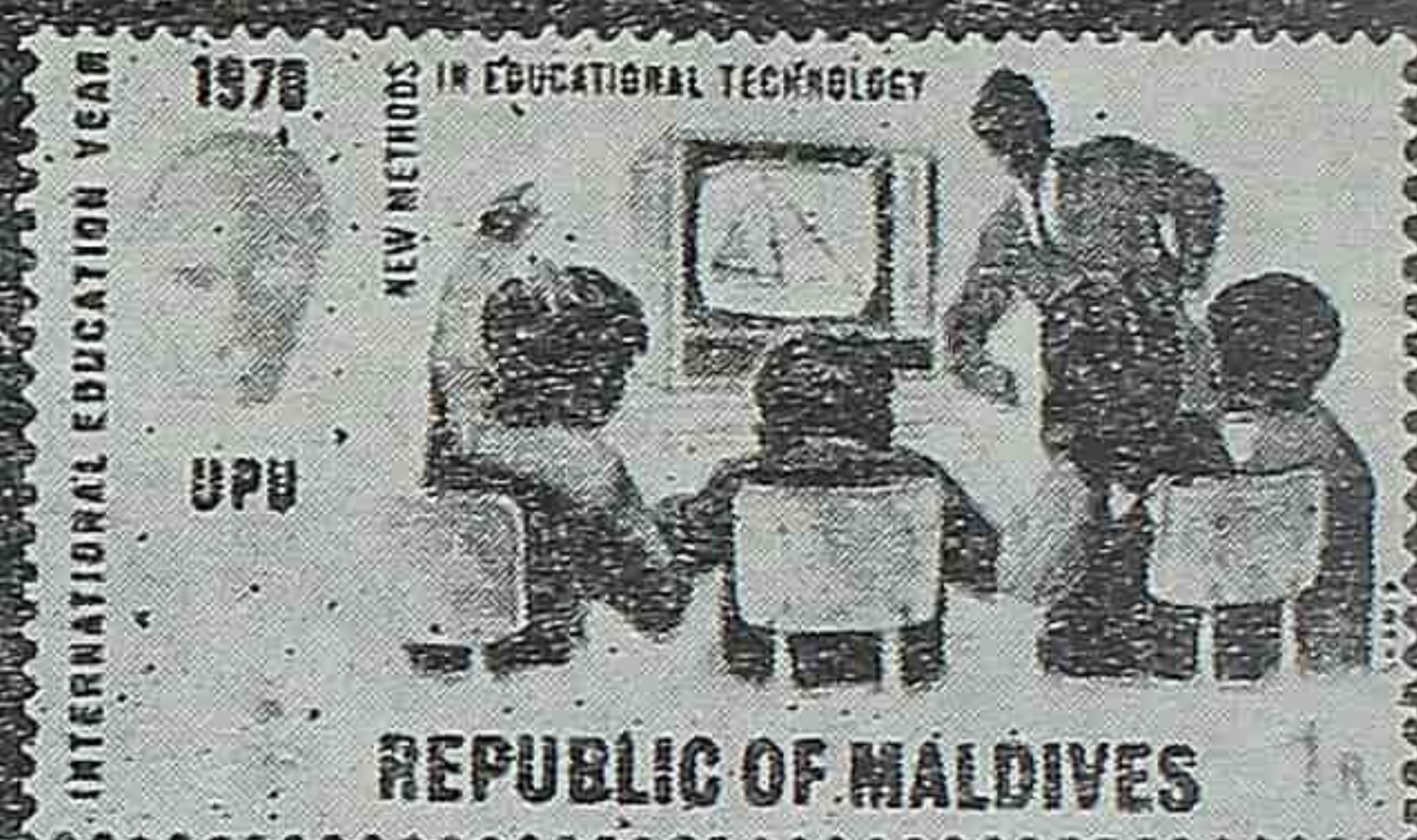
- 1—4) АС, МФ—А, 1870, ФХ IV, 49,
- 5—6) АС, МФ—А, 1873, Ф VIII, 44,
- 7) АС, МФ—А, 1874, Ф XI, 58
- 8) АС, МФ—А, 1875, Ф VIII, 59
- 9) АС, МФ—А, 1876, Ф VII, 42,
- 10) АС, МФ—А, 1877, Ф VII, 14,
- 11) АС, МФ—А, 1879, Ф II, 80.

ONI SE PONOSE TELEVIZIJOM

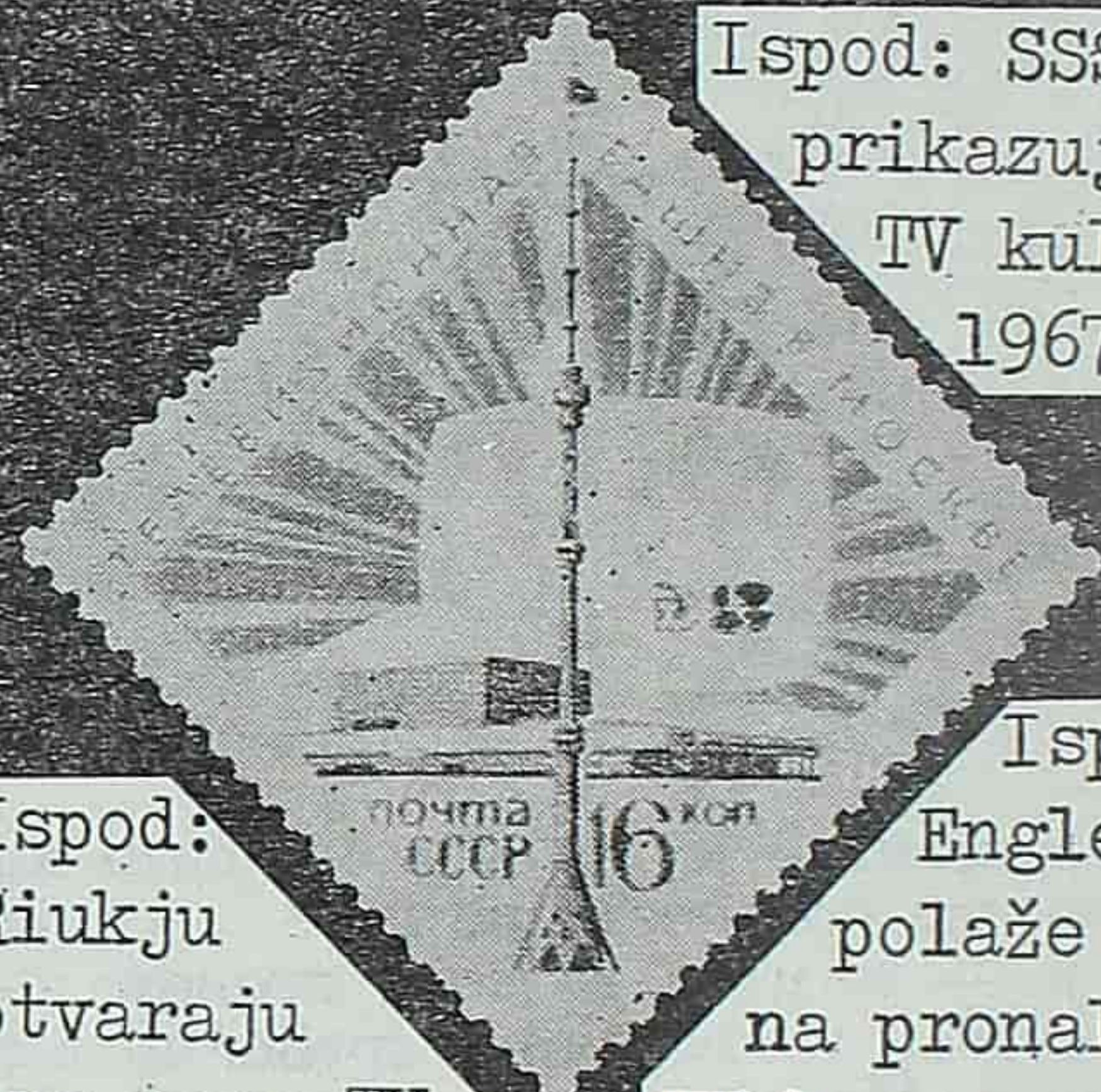
Od prve izdate marke povodom televizije 1955. od strane francuske pošte, mnoge države — od SSSR-a do Maldivskih ostrva u Indijskom okeanu su primer. Do danas je pušteno u promet oko 50 različitih maraka, i mada ukupna cena cele zbirke od oko 500.— n. dinara ne predstavlja preveliki izdatak, ona se neda meriti ovim merilom, jer svaka marka iz te tematske zbirke označava kamen temeljac u razviku TV uopšte, ili pojedinačno za svaku zemlju. Neke od tih maraka su ovde reprodukovane u prvoj veličini.

Interesantno je primetiti odsutnost pionira TV u ovoj kolekciji, zemlju sa najrazgranatijom televizijskom mrežom i sa oko sto miliona televizijskih aparata — SAD. Tim pre taj nedostatak se primećuje kada se zna da se američka pošta interesovala, ili barem registrovala događaje kao: osnivanje ženskih klubova, unapređenje živinarstva, pa se čak brinula o finskoj nezavisnosti, itd. Pokušavano je od strane televizijske industrije SAD da i oni dospeju na lice marke, do danas bez uspeha. Ova poslednja rečenica ako nije velika novost, možda će biti melem našim kritičarima koji bi sve i svašta proslavljali pomoću marke i ZJPTT.

Desno: Istočna
Nemačka 1961.
Ispod: Maldiv
ostrva 1970.
obeležavaju
Međunarodnu
god. prosvete

Ispod: SSSR
prikazuje
TV kulu
1967.

Ispod:
Riukju
otvaraju
dve nove TV
stanice 1967.

Ispod:
Engleska
polaže pravo
na pronalazak
TV kamere, 1967.

Levo: Francuska marka 1962. obeležila je prvu TV vezu između Evrope i S.A.D preko Telstar satelita.

Iznad: Istočna Nemačka, Dečji dan 1964.

Desno: Prva marka povodom TV izdata je u Francuskoj 1955.

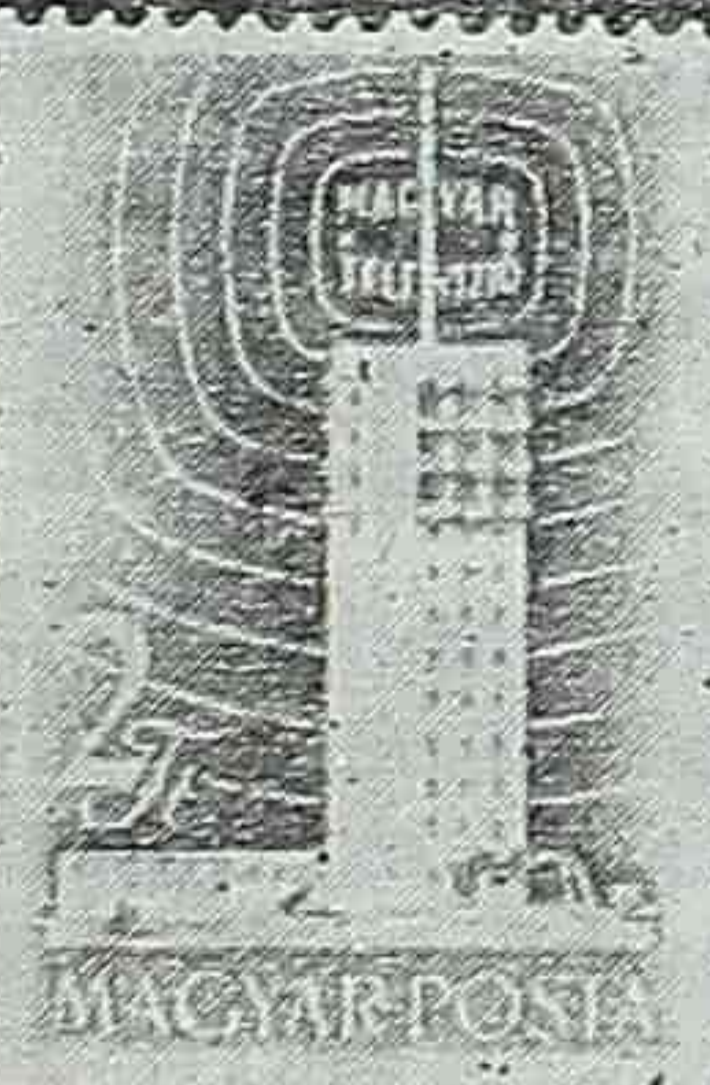
Desno: Zemlja gledana preko TV kamere na Eksploreru VI 1959. Kamerun 1968.

Iznad: Mi smo TV obeležili 1965.

Desno: Surinam je 1965. uveo TV, a filatel. slavlje bilo je 1966.

Levo: Mađarska je propagirala TV industriju 1958. ovom markom.

TV tematika — možda nije loša ideja, pokušajte!

Miroslav Šanta
Dženkintaun, Pa. SAD

СЕСТРА ПОШТАНСКЕ ДОПИСНИЦЕ

Недавно се навршила стогодишњица поштанске дописнице. 1. октобра 1869. године у Аустрији пуштене су први пут у продају поштанске дописнице са одштампаном поштанском марком. Идеју за поштанске дописнице дао је аустријски економиста Емануел Херман. Како је поштанска такса за њих била мања него за писма, оне су се врло брзо прошириле у читавом свету. Већ 1874. године ове дописнице признала је Међународна поштанска унија.

Јубилеј поштанске дописнице је повод да се сетимо њене доцније рођене сестре — разгледнице. У последњим деценијама прошлога века усавршио се технички метод прештампавања фотографије, па се дошло до замисли да се на једној страни поштанске дописнице одштампа фотографија. Тако је 1894. године разгледница пуштена у међународни промет.

Разгледнице су биле веома погодне да се пријатељима и познаницима дочара лепота места из којег им се пише. Оне су врло брзо постале популарне, тако да је глад за сликама крајем прошлог века нагло порасла. За наше претке је разгледница много више значила него за нас. Они нису ни помишљали да добијене разгледнице баце. Све су сакупљане и чуване. Старији људи се сигурно сећају старих албума за разгледнице, тешких, дебelih, повезаних у црвени или плави сомот, које су као деца разгледали код бабе, деде или старе тетке. Мислим да би и за сваког од нас било занимљиво разгледати те старе разгледнице и видети како је изгледао стари Београд, Загреб, Љубљана, итд.. Наравно и данас има још у целом свету много сакупљача ових разгледница.

Бировљев

»SREDINA SVETA«

Filatelistički koverti dosad su poništavani na Severnom i Južnom Polu, na Antiktu i Antatriku, a nedavno i na površini meseca. Fiktivni put Aksela Lindembroka u centar zemlje, iz čuvenog romana Žila Verna, filatelistički je obeležen markom od 10 franaka koju je izdao Monako povodom proslave pedesetogodišnjice smrti slavnog pisca. Pošto je bilo nemoguće poništiti koverat u centru zemlje, sada postoji mogućnost da se oni poništavaju na mestu koje obeležava **sredinu zemlje**, na njenoj površini.

Sredina sveta, geografska širina 0 stepeni — 0 minuta — 0 sekundi, obeležena je na mapama linijom koja se zove ekvator. Mada linija ekvatora prolazi kroz desetak zemalja, samo jedna od njih propagira lokaciju sredine sveta kao turističku i filatelističku atrakciju. Ova zemlja je, naravno, Ekvador.

1736. године, једна експедиција предвођена групом шпанских и француских географа, истраживала је саданју републику Екватор и преравала земљине превоје да би обележила њену средишњу тачку. Поводом 200-годишњице ове научне експедиције, Екватор је 1936. године издао једну пригодну серију од пет редовних и једне авионске марке, свака са портретима научника који су учествовали у овом геопфизичком подухвату.

Linija ekvatora prolazi preko Ekvadora na nekih 24 kilometara severno od Kvita (Quito), glavnog grada ove južnoameričke republike. Ovde, u selu San Antonio di Pičinča, nalazi se bedno popločana ulica nazvana Ekvatorijalni bulevar. Ulica je široka oko 30 metara i duga oko 1600 metara, a na mestu gde preseca tačku ekvatora podignut je Ekvatorijalni spomenik — u čast gore pomenute geofizičke misije. Spomenik je četvorostran, sa globusom na vrhu, i na svakoj njegovoj strani ubeleženo je $0^{\circ} - 0' - 0''$ što omogućava posetiocu da se istovremeno nalazi u Severnoj i Južnoj hemisferi. Ovaj region spada među najtoplije i najvlažnije u svetu. Interesantno je da se »sredina sveta« u Ekvadoru nalazi na nadmorskoj visini od oko 2300 metara a prosečna temperatura iznosi oko 40 stepeni (oko 70° Farenhajtovih). Međutim, ima momenata kada čovek mora da se obuče veoma toplo dok ga sunce prividno peče iznad same glave. Odatle, samo pedesetak kilometara istočno, na visini od još 2300 metara, često pada sneg na istoj toj geografskoj širini. Ovde, na mestu Kajambe, može se videti i jedini glečer koji preseca ekvator. Nije, dakle, nikakvo čudo što je vlada Ekvadora unapredila ovaj region u pravu turističku atrakciju. U blizini spomenika postavljeno je i poštansko sanduče u koje brojni posetici mogu staviti razne turističke razglednice i pisma. Filatelistička strana ovog biznisa takođe je zastupljena prodajom specijalnih razglednica i kašetiranih koverata koji se uglavnom koriste na licu mesta, frankiraju sa markama Ekvadora i stavljaju u pomenuto sanduče. Ako, dakle, želite da obogatite filatelističku zbirku vaših prijatelja, požurite u San Antonio di Pičinča.

Radojica V. Čirović

POSETS SERBES

Istorija srpske pošte na Krfu dobro je poznata većini naših starijih stručnjaka, filatelista. Međutim, kako vreme prolazi i kako je svakim danom sve manje živih svedoka istorijskih dana 1916—1918, istorijske činjenice se polako zaboravljaju. Novi naraštaji, nedovoljno ili čak i slabo obavješteni, stižu nehotice uverenja sasvim suprotna istini i stvarnosti. Tome ponekad slučajno doprinose i oni koji bi trebalo da čuvaju istinu i osveženju je.

O srpskoj pošti na Krfu 1916—1918. kod nas nije mnogo pisano (valjda zato što se mislilo da su to dobro poznate stvari), a ustranoj literaturi postoji isto tako malo podataka istorijskih proverenih. Ovom temom naročito su se bavili francuski pisci, i sa razlogom, jer je srpska pošta na Krfu upotrebljavala redovne francuske marke za frankiranje svojih pošiljki, poništavajući francuske marke srpskim poštanskim žigom. Francuski katalog **YVERT & TELLIER** klasirao je dugo godine te francuske marke sa dodatnim žigom **POSTES SERBES** među »ratne marke« Srbije, a poslednjih dve-tri godine iste marke srestava u prvi deo kataloga, kao francuske marke, nazivajući dodatni žig **POSTES SERBES** »pretiskom«. Ovo prebacivanje katalog nije nikad objasnio. Nko nije ni pokrenuo pitanje pogrešnog naziva »pretisak« na francuskim markama, niti je osporeno postojanje čistih maraka sa »pretiskom«.

Čini se da je priličnu pometnju, naročito kod francuskih pisaca, uneo u ovu oblast jedan članak objavljen u časopisu »**ECHAN-GISTE UNIVERSEL**« 20. maja 1949, iz pera A. Forbena (A. Forbin), poznatog stručnjaka i trgovca markama iz Pariza. U tom članku Forben iznosi kako je u svoje vreme (dok je srpska pošta na Krfu još funkcionisala) od jednog prijatelja iz Krfa tražio i dobio veću količinu francuskih maraka sa »pretskom« **POSTES SERBES**. Među tim markama bilo je u tablicama maraka od 1. i 3. santima »pretisnutih« (kako Forben tvrdi) sa **POSTES SERBES** u ljubičastoj boji. Pretisak je navodno išao horizontalno preko dve (marke tipa »**Blanc**« i »**Semeuse**«). Forben dalje tvrdi da je on od Francuskog Ministarstva pošta tražio 9. oktobra 1918 objašnjenje kako je došlo do upotrebe francuskih maraka kod srpske pošte na Krfu. U daljem tekstu Forben citira potpuni tekst pisma koje je dobio 28. februara 1919. do francuskog Ministarstva pošta. Iz tog teksta vidi se da je francusko Ministarstvo pošta tražilo od srpske poštanske uprave podrobnije podatke o upotrebi francuskih maraka kod srpske pošte u Krfu. Francusko Ministarstvo pošta navodi kao odgovor srpske poštanske uprave:

»Francuske marke bile su jedno vreme upotrebljavane kod rečene pošte, zato što srpska poštanska uprava u to vreme nije bila u mogućnosti da izradi svoje sopstvene marke za potrebe svoje službe. Srpska pošta u Krfu nabavljala je ove marke kod francuske vojne pošte koja je radila u istom gradu. Da bi dobila u vremenu i da ne zadržava korespondenciju, srpska pošta je neposredno poništavala francuske marke koje je upotrebljavala«

U odgovoru se još naročito podvlači da srpska poštanska uprava nije nikada izdavala propise o upotrebi ovih maraka.

Ovaj članak jednog uglednog francuskog stručnjaka ostao je u svoje vreme nezapažen od velike većine poznavalaca ovog pitanja, a kako je u članku citiran i zvaničan odgovor srpske poštanske uprave, Forbenovo objašnjenje počelo je sticati pravo građanstva među ovim filatelistima. Verovatno da je pod tim uticajem došlo do stvaranja mišljenja da su zaista kod srpske pošte u Krfu francuske marke bile »pretisnute« sa **POSTES SERBES**. Takvo mišljenje stvorilo je i potkrepilo i uverenje da kad su marke pretisnute onda postoje i čiste marke sa istim pritiskom. Možda je ovom uticaju podlegao i katalog **YVERT & TELLIER** koji je godinama ranije ove svrtavao među marke Srbije a od nedavno ih pokazuje u prvom delu — Francuska. — i to kotirajući i neponištene (koje ne postoje) pored poništenih.

U decembru prošle godine veliki francuski časopis »**PHILATELIE**« objavio je podužu studiju E. Maleja, predsednika francuskog filatelističkog udruženja, u kojoj se ovaj vraća na pitanje »pretiska« i upotrebu francuskih maraka kod srpske pošte u Krfu. Ponavljajući ukratko čitavu istoriju ovih maraka, Emil Malej dolazi do sasvim ispravnih zaključaka o nepostojanju pretisaka. Ipak i Malej čini jednu razumljivu grešku čitajući poštanski žig **MINISTARSTVA POŠTANSKA STANICA** kao **MINISTARSTVO FINANSIJA**. Naravno, on ne zna ćirilicu, a na kovertima koje je imao u ruci čitao je zaglavlje koje je na francuskom jeziku i glasi **MINISTARE DES FINANCES**,

pa je sigurno smatrao da i na poštanskom žigu stoji ćirilicom isti tekst. Tako je Malej došao i do pogrešne konstatacije da taj žig i nije poštanski žig u pravom smislu, pogotovu što ne nosi ni naziv mesta u kome je sedište te pošte.

Kao što se vidi, istoriju treba dobro poznavati a naročito je nužno potsećati se istinitih činjenica, jer vremenom zaborav lako pada na prošlost i nova saznanja potiskuju ranije stečeno znanje. Zato neće biti suvišno potsetiti, naročito mlade filateliste, na istoriju srpske pošte u gradu Krfu.

U prvom svetskom ratu, koji je počeo jula 1914, srpski narod hrabro je odolevao napadima austro-ugarske vojske. Dva puta je neprijateljska vojska izbacivana iz Srbije. Ali u jesen 1915. godine ogromne snage austro-ugarske, nemačke i bugarske vojske, napadajući sa tri strane na malenu Srbiju, uspele su da potisnu srpsku vojsku i nagone je na odstupanje. U toku zime 1915-1916, ostaci srpske vojske koju je pratila masa izbeglica, pristizali su na albanske obale od svetog Jovana Medovanskog od Drača i Valone. U toj neravnoj borbi srpska vojska je kroz bespuća albanskih planina pretrpela teške gubitke, naročito od gladi i nevremena. Na albanskim obalama srpsku vojsku i izbeglice prihvatili su saveznici i svojim brodovima prebacili najvećim delom na ostrvo Krf. Tako je Krf postao pribežište srpske vojske i izbeglog naroda a u isto vreme i sedište srpske vlade u izgnanstvu.

Pristupajući uz pomoć saveznika ponovnoj organizaciji srpske vojske, srpska vlada je u gradu Krfu, pored drugih važnih ustanova, osnovala i posebnu poštansku službu koja je pod nazivom: **MINISTARSKA POŠTANSKA STANICA** počela funkcionisati negde pod kraj 1916. godine, ali samo za zvanične potrebe srpske vlade. Ova srpska pošta u Krfu služila je samo za poštanski saobraćaj srpske vlade sa predstavništvima (diplomatskim i drugim) u Evropi i prekomorskim zemljama. Prenosila je dakle samo službene pošiljke. Privatne nisu ni primane.

Pošto ova poštanska stanica nije imala srpskih poštanskih maraka, a nije ih mogla ni tako brzo pripremiti, došlo se na spasonosnu i (za ono vreme) razumljivu ideju da se tom nedostatku doskoči upotrebom francuskih poštanskih maraka. (Ovde uzgred treba potsetiti da je francuska vlada u to vreme uglavnom podmirivala najveći deo svih potreba srpske vojske i izbeglog naroda). U gradu Krfu postojala je već francuska vojna pošta (**TRESOR ET POSTES 572**) i službenici srpske pošte (možda i bez znanja svoje poštanske uprave) nabavljaju kod ratnih drugova francuske poštanske marke i koriste ih za frankiranje poštanskih pošiljki koje otpremaju. Pritom su francuske marke poništavane poštanskim žigom: **MINISTARSKA POŠTANSKA STANICA** (ćirilicom), a pored maraka ili ponekad i preko njih stavljan je još i dodatni žig **POSTES SERBES**. Ovaj dodatni žig imao je svoje posebno opravdanje, kao vidan dokaz da je pošiljka u pitanju otpremljena od strane **SRPSKE POŠTE**. Bio je to nesumnjivo očigledan dokaz i potvrda da postoje srpska vlada i srpska pošta, koje u svetu funkcionišu nezavisne, iako u izgnanstvu.

Iz ovoga je sasvim jasno da dodatni žig **POSTES SERBES** nije bio nikakav »pretisak«, niti su francuske marke sa takvim pretiskom postojale. Prema tome nisu postojale ni čiste francuske marke sa »pretiskom« **POSTES SERBES** a još manje takve marke sa ljubičastim pretiskom o kome govori A. Forben. To bi mogli biti samo uslužno stavljeni dodatni žigovi preko čistih francuskih maraka. U ostalom, **MINISTARSKA POŠTANSKA STANICA** nije nikome prodavala francuske poštanske marke, jer ih je i sama kupovala za svoje potrebe od francuske vojne pošte.

Još jedan dokaz u prilog ovom tumačenju može se navesti: kad je krajem 1918. godine puštena u tečaj serija srpskih maraka (krfsko izdanje) onda je **MINISTARSKA POŠTANSKA STANICA**, upotrebljavajući srpske marke za frankiranje, stavljala i dalje pored srpskih maraka ili preko njih još i dodatni žig **POSTES FERBES**, iako su marke već bile poništene redovnim poštanskim žigom **MINISTARSKA POŠTANSKA STANICA**. To su uglavnom bile pošiljke »Srpskih novina« koje su izlazile u Krfu i na čije su omote pri ekspediciji stavljane marke malih nominala (5 i 10 para). Već uhodana navika poštanskih službenika: da na pošiljke stavljaju i dodatni žig **POSTES SERBES**, nastavljala se, iako više nije bilo potrebno takvo obeležje jer se na samim markama moglo videti da su to pošiljke otpremene srpskom poštom.

Treba se ovde osvrnuti i na pismo francuskog Ministarstva pošta od 28. 2. 1919. u kome se navodi odgovor srpske poštanske uprave o upotrebi francuskih maraka kod srpske pošte u Krfu. Srpska poštanska uprava tvrdi, francuskom Ministarstvu pošta, da nije nikad intervenisala propisima o upotrebi francuskih maraka i da je ta upotreba činjena bez znanja srpske poštanske uprave.

O ozbiljnosti ovakvog odgovora i njegovoj tačnosti danas je teško suditi. Francuske marke upotrebljavane su kod srpske pošte više od dve godine (1916—1918). Malo je verovatno da to srpska poštanska uprava nije znala. Ako je dopušteno nagađati zašto je ovako srpska poštanska uprava odgovorila u 1918. godini, kada su događaji još bili sasvim sveži i lako objašnjivi — onda izgleda da bi odgovor ovako sročćen trebalo razumeti kao izbegavanje neke odgovornosti srpske poštanske uprave. Naime, srpska poštanska uprava znala je sasvim dobro da je upotreba francuskih poštanskih maraka i njihovo poništavanje srpskim poštanskim žigom, radnja nesaglasna sa međunarodnim poštanskim ugovorima. Međutim, sve se odigravalo u izuzetnim ratnim prilikama: srpska vlada, srpska vojska, srpska pošta na grčkom ostrvu okupiranom od saveznika. Niko u danom trenutku nije osporavao ni funkcionisanje pošte i upotrebu francuskih maraka kod srpske pošte. Kad je krajem 1918. godine francusko Ministarstvo pošta postavilo pitanje o upotrebi francuskih maraka kod srpske pošte u Krfu, verovatno je srpska poštanska uprava smatrala za najbolje da odgovori kako je ta upotreba činjena bez njenog odobrenja a tačno je da propise o tome nije izdavala. Na taj način je izbegnuto dalje raspravljanje, koje bi se moglo još komplikovati, a tako je svakako smatralo i francusko Ministarstvo pošta.

U želji da doprinese osveženju istorije a naročito da se pobije netačno lansiranje tvrdnja da su francuske marke pretisnute sa **PASTES SERBES**, pisac ovih redova uputio je početkom januara 1971 jedan kraći članak uredništvu **PHILATELIE** u kome je istorija upotrebe francuskih maraka kod srpske pošte u Krfu tačno opisana i objašnjena. Taj članak objavljen je već u februarskom broju **PHILATELIE** a odmah zatim u martovskom broju istog časopisa pokretač rasprave g. E. Mlej posebno se osvrće na ovo pitanje, zahvaljujući svima koji su doprineli utvrđivanju stvarnih činjenica i istorijske istine. Polazeći od činjenica koje su ovom anketom utvrđene E. Malej dolazi do zaključaka koji su jedino ispravni. On ponavlja da oznaka **POSTES SERBES** nije nipošto »pretisak« već oznaka porekla poštanske pošiljke (usvaja dakle naše tumačenje). Drugi važan paključak, koji takođe usvaja i koji se nameće sâm sobom, jeste da čiste marke sa »pretiskom« ne

postoje. E. Malej sada navodi i pismo izvesnog ČIVIDINIA (koje mu je dostavljeno naknadno) u kome ovaj svedok piše da je saznao kako je jedan službenik pravio »pretiske«, uprkos izričitim propisima pretpostavljenih. Prema tome, zaključuje sada E. Malej, marke sa ljubičastim pretiskom POSTES SERBES treba smatrati kao obične falsifikate

Konačni zaključak E. Maleja jeste da sada treba povesti kampanju kod izdavača kataloga da oni usvoje istinu koja je konačno utvrđena i dokumentovana. To bi trebalo da znači da katalozi odbace registrovanje ČISTIХ MARAKA sa PRETISKOM POSTES SERBES, jer ovako nešto nije nikad postojalo.

Posle svega ovog izlaganja izgledalo bi da je pitanje POSTES SERBES na pismima sa Krfa definitivno ukinuto s dnevnog rada. Međutim, ostaje ipak jedno pitanje koje će se uvek postavljati: gde upravo spadaju pisma i otsecci sa francuskim markama poništenim srpskim poštanskim žigom MINISTARSKA POŠTANSKA STANICA i dodatnim žigom POSTES SERBES. Ako se sudji samo po markama, onda su to zaista francuske marke koje idu u poglavlje FRANCUSKA. Ali, ako se ima u vidu da su te francuske marke služile srpskoj pošti u Krfu u izuzetnim prilikama i uslovima; da su te marke poništavane srpskim poštanskim žigovima i na taj način ozvaničene kao dokazi o naplaćenju poštanskoj taksi srpske pošte, onda dokumenti takve vrste svakako spadaju u dokumente srpske pošte.

Po svemu sudeći ovakva dokumenta ostaće i dalje predmet sabiranja i naših i francuskih sabirača, jer i jedni i drugi mogu naći razloge i opravdanje za svoje odluke i svojatanje ovih dokumenata. Možda je to i najispravnije, jer u ovim vremenima kad su ova dokumenta nastala Francuska i Srbija borile su se kao saveznice za istu stvar, protiv nasilja, za Slobodu, Jednakost i Bratstvo.

Izgleda da je danas posle pedeset i pet godina, konačno ipak ukinuto s dnevnog reda pitanje »pretiska« koji ikada nije postojao, a naročito pitanje ljubičastih pretisaka. Možda je malo čudno da je za to bilo potrebno toliko mnogo godina. No, bolje ikad nego nikad.

M. K. IVANOVIC

Миодраг Р. Вуковић

ФИЛАТЕЛИСТИЧКО ЗАМОРЧЕ

ИЛИТИ

једна приватна категоризација Црне Горе (III)

Од изласка „Филателисте“ бр. 133 дошао сам до два интересантна комада марака овог издања, те бих се вратио на оно о чему сам већ писао. Један од тих комада је марка од 3 новчића трећег штампања, зупчана оштро 11½. Оно што издваја марку од осталих је веома лепа нијанса боје, коју заправо не знам како да назовем. Боја је изразито блећа, делује као да јој је прмесан бели пигмент, и ни у намањој мери не показује ону тупост која је толико катеристична за остале нијансе зелене боје овог штампања. Од ових марака имам један деветерац и два појединачна комада, који изгледа припадају истом табачићу од 25 прештампаних марака. На основу овога мислим да се не ради ни о каквом прелазу боје, већ да је то нормална боја целог табака. Чини ми се да је ова нијанса ређа од осталих, јер су ових 11 комада једини у оних 600—700 комада ове вредности које сам имао прилике да видим.

Друга марка је свакако далеко интересантнија. То је исто вредност од 3 новч. зупчана обично 11½. Оно што је чини интересантном је то да сматрам да основна марка припада другом штампању. Мада на то да марка припада другом штампању упућује њен изглед, сенчење цртежа, у очи посебно пада боја, коју бих могао да означим једино као „сочно-зелену”. Ова боја је скоро идентична једној од нијанси зелене боје каменотиска босанских адлерица, и колико знам среће се само код марака другог штампања зупчаних 11½. Зато бих замолио читоце да у табели објављеној у прошлом броју на упитник код ове вредности ставе крстић.

Што се тиче **укупног тиража** појединих вредности овог издања, влада опште мишљење да не постоје службени подаци, а веома ретко се спомињу чак и неслужбени. Да ли је то мишљење тачно не знам нити сам тренутно у стању то да проверим. У недостатку бољег, понудићу читаоцима неке изваничне податке за које сматрам да су довољно реални да би могли оријентационо да послуже.

вредност	комада
2 новч.	34.000
3 новч.	64.875 (64.000)
5 новч.	135.500
7 новч.	83.250 са црним претиском 1.000 са црним „ (зап. 11)
10 новч.	43.350 са црним 47.500 са црвеним
15 новч.	95.000
25 новч.	35.000 са црним претиском 37.500 са црним претиском

Чини ми се да је код овог издања потребнија колона б којој би се дале цене за услужно и накнадно жигосане комаде него код било ког другог.

Ове марке важиле су до 1. маја 1898. (Види књигу Марка Цвјетковића: Поштанска служба у Црној Гори, Цетиње 1968, стр. 236).

* * *

Слог претиска овог издања обилује многим грешкама. Најпознатија је грешка која се јавља код трећег слога на 16. месту у виду бројке 9 у „1493” без доњег савијутка (антика). Трећи слог је уопште најинтересантнији, јер од марака прештампаних овим слогом још увек постоје већи блокови, те се на основу претиска и евентуалног водознака може извршити и реконструкција плоче основне маркте, а и одредити састав штампарског табака. Зато мислим да неће бити сувишно ако дам анализу овог слога.

1. **ј** у „Штампарије” оштећено доле. Слова **Пр** у „Прослава” су нешто дебља. 4 у „1943” нема десни део подножја.

2. **П** у „Прослава” без горње црте. Тачка у горњем делу бројке 9 у „1893”. На појединим комадима слово **п** у „Штампарије” са прекинутим десним краком.

3. **1** без левог дела подножја, а у доњем савијутку бројке 3 цртица, у години „1943”. У једном делу тиража леви крак **П** у „Прослава” без подножја.

4. Тачка у **П** у „Прослава”. Доњи потез слова **Ш** прекинут између средњег и десног стуба. У једном делу тиража недостаје средњи део слова **ј**, а **е** је дебље.

5. **1** у „1893” без заставице, а **3** горе отворено.

6. Веће бројке **1** и **3** у „1943”. **П** у прослава напросло горе лево, а **т** у „Штампарии” веће.

7. **р** веће, **с** оштећено горе а **л** уско у речи „Прослава”. Слово и деформисано, а **ј** оштећено доле у „Штампариие”, и прво а дебље.

8. **р** у „Прослава” без подножја, а **ј** у „Штампариие” оштећено доле. **1** у „1893” без левог дела подножја, са кратком клинастом заставицом. У једном делу тиража има подножје, али је краће и нешто другчијег типа.

9. **Ш** као под 4. Бројка **4** у „1493” без ножице, а бројка **1** мало деформисана.

10. **т** велико, а **м** мало у „Штампариие”. **1** у „1893” деформисано и без подножја.

11. **в** у „Прослава” отворено горе. **ј** у „Штампариие” оштећено доле, средњи део бројке **9** у „1493” јако стањен. У самој бројци често се налази фина тачка. Врло ретко, само 15 новч., **ј** и **е** одвојени $1\frac{1}{2}$ мм.

12. У горњем делу слова **е** у „Штампариие” две fine тачке.

13. Трбух другог **а** у прослава обично отворен, а уз десни крак слова **П** налази се једна фина тачкица.

14. **Ш** као под 4, а често личи и на римско 111. **4** у „1493” нешто веће. У горњем делу бројке **8** у „1893” једна фина тачкица и цртица. Лева нога слова **П** у „Прослава” без левог дела подножја.

15. Уско **л** са горњом цртом која се завршава тачно на вертикалном потезу. У горњем савијатку **3** у „1493” једна фина тачкица, а исто и у **е** у „Штампариие”. **8** у 1893 обично отворено горе.

16. **П** у „Прослава” без горње црте (делимично). **1** и **9** у „1493”, а **9** у „1893” без савијутка (антика).

17. Фина тачка у горњем савијатку задњег **а** у „Прослава”. Десни крак **м** у „Штампариие” без подножја. **9** у „1493” обично дебље.

18. Друго **а** у „Прослава” дебље, а **р** у штампариие отворено горе код саме ноге. Коса црта бројке **4** у „1943” јако танка и често се губи. **П** у „Прослава” обично отворено горе. Постоје комади код којих је ово слово замењено новим.

19. Леви крак **П** у „Прослава” без подножја. **Ш** као под 4. У једном делу тиража јавља се фина тачка у доњем делу слова **в**, и дебље **1** у „1493” које се јасно истиче на полећини.

20. Друго **а** у „Штампариие” дебље. У једном делу тиража јавља се фина тачкица у слову **о** и у бројци **8**, а јавља се и отворено **П**.

21. Веће **4** у „1493” и **1** у „1893”. Прво **а** у „Прослава” отворено горе. У „Штампариие” **р** отворено горе, а друго **а** оштећено, без репа.

22. **о** у „Прослава” стоји више и дебље је, другчијег типа. **л** има оштећену косу црту. Познате су ми вредности од 3 и 5 новч. код којих је ово **л** замењено другим, приметно вишим и ширим, потпуно другчијег типа. У **р** код „Штампариие” једна сломљена црта која личи на јако раширено слово **л**.

23. **П** у „Прослава” без ножних црта.

24. Прекинута хоризонтална црта слова **П** у „Прослава”. Лева нога без подножја, десна са подножјем само на десну страну. **л** оштећено код тачке на завијутку. **е** оштећено доле.

25. **Пр** у „Прослава“ веће, **с** нешто уже, и уско **л**. Већа су и слова **в** и друго **а**. У речи „Штампарије“ сва слова осим **Ш** су већа и нешто другчијег типа. У једном делу тиража **9** је отворено горе (у „1893“) а слово **ј** оштећено горе. Код комада код којих се ово не јавља, слова **П** и друго **а** у „Прослава“ су и дебљи од осталих слова, а **а** је постављено нешто више од осталих. Дебље је и **1** у „1893“, и јасно се истиче на полећини.

GLAVNI UREDNIK SE POZDRAVLJA SA ČITAOCIMA

Dragi čitaoci,

Kao što vam je poznato 1962. godine izašao je svega jedan broj Filatelista 1/12. Neki naši »prijatelji« na godišnjoj skupštini SFJ kritikovali su rad Saveza Srbije i ovaj broj pakosno nazvali godišnjak. To me je zbolelo, došao sam u Savez i na svoju ruku januara 1963. godine sa minimalnim novčanim sredstvima, uz pomoć drugova Milana Ivanovića i dr Novakovića izdao prvi časopis pod imenom ranijeg urednika Raičevića. Broj je štampan u ravnoj štampi na svega 16 strana. Odmah iza toga izdao sam drugi broj pod svojim imenom. Dve godine kasnije vratio sam se na visoku štampu i na 32 stranice lista. Ukupno do sada sam izdao 42 broja, što bi za 8 godina iznosilo po šest brojeva godišnje. Sve ovo radio sam ne sa ubeđenjem da ću vam nešto kvalitetno ili novo pružiti u filateliji već iz dva razloga: prvo što smatram da je Savez bez lista isto što i radnja bez firme i drugo, da kolko toliko informišem filateliste o novostima, razvoju i aktivnosti filatelije i društava. Ako sam u tome bar delimično uspeo zahvalnost pripada Upravnom odboru Saveza filatelista Srbije i svim mojim saradnicima, koji su potpisani ispod svojih napisa u svim brojevima. Posebnu zahvalnost dugujem jednom nigde ne potpisanom, koji je u svakom broju saradivao i zaista mi mnogo pomogao a to je moj dobri čika Janko Martinović iz Beograda.

U maju je naša godišnja skupština, imamo dosta mladih poletnih filatelista, izaberite nekoga od njih i tražite više, a oni će bez sumnje moći više da vam pruže, jer na kraju krajeva stara je istina: na mlađima svet ostaje. — HVALA.

* * *

Moram priznati da nisam uspeo u prognozi, kakva ćete mi pitanja postaviti od martovskog do ovog broja.

Humstel Franc na radu u Nemačkoj pita: da li će šest suverernih država izdavati prigodne marke i kako će se to odraziti na masovnost naše filatelije.

Dragić Dragić: sedište Savezne države verovatno će biti u glavnom gradu republike iz koje je ličnost koja predsedava u predsedništvu. Možete li zamisliti koliko će biti pogodnih marama kada ih počnemo izdavati u čast predsedavajućeg i glavnog grada. Blago nama sakupljačima.

Dolar je postao naša nacionalna valuta. Na televizijskim reklamama se više ne vide »crvendaci« već dolari. Znate li čija će poštanska marka dobiti takvu vezu, da se na vreme orjentišemo, pita čitalac pod imenom Petefi Šandor.

ОБАВЕШТЕЊЕ

Годишња скупштина Савеза филателиста Србије, заказана за 9. мај ове године, одлаже се за 30. мај 1971. године. Одлагање је уследило из техничких разлога.

НОВА ИЗДАЊА МАРАКА СОЦИЈАЛИСТИЧКИХ ЗЕМАЉА РУМУНИЈА

Расе коња	6 вредности
200 годишњица рођења Бетовена	1 „
Дан марке, слика Емила Белкера, коњ. пошта	1 „
Светска изложба у Осаки	1 „
Први лет мотором, пионери Coanda	1 „
Помоћ поплављеним, II издање, надреалисте Мирочића, плус блок са потписом сликара	1 вредност у виду бат
Слике из музеја Sibiu/Coques, итд. и блоком од 200.000 комада	1 вредност у виду бата
Расе паса	1 вредност у виду бата
У априлу се предвиђа емисија марке Међунар. год. борбе против расизма	1 вредност у виду бата
150 год. смрти Владимиреску, вође устанка противу федерализма	6 „ тираж 300.000 сер.
Уна 16—17 у виду блока	6 „
Туризам	6 вредности

ПОЉСКА

Изложба марака у Кракову, у виду блокова, по 4×10 Гр. са тиражом 650.00

Луна 16 у вредности 2,50 Зл.

Зидни тапети у граду Вавал-у, уметника Хрш-а, Сторх-а итд. у 7

Зидни тапети у граду Wawal-и, уметника Hnrsch-а, Storch-а итд. у 7 вредности са два блока и у тиражу марке 1,000.000 серија и блокова 900.000 к

Бродови под пољском заставом у 7 вредности и тиражу од 1,000.000 серија.

Даљи програм емисија би изгледао овако:

VI конгрес пољских техничара једна вредност

Пољски замкови осам вредности

Дечји цртежи, поводом 25 год. Unicef-а,	8 вредности
Шумарство	3 "
Модерно пољско вајарство	4 "
Пољске фреске	8 "
Пољско сликарство на стаклу	8 "
50 годишњица устанка у Шлезивији	1 "
Сајам у познању	1 "
Коперник, III серија	4 "
Спорт	2 "
Пољска коњица кроз 10 векова	8 "
Дан марке (пољска жена у сликарству)	8 "
Борац и мученик	2 "
Пољско сликарско благо	8 "
VII конгрес синдиката	1 "

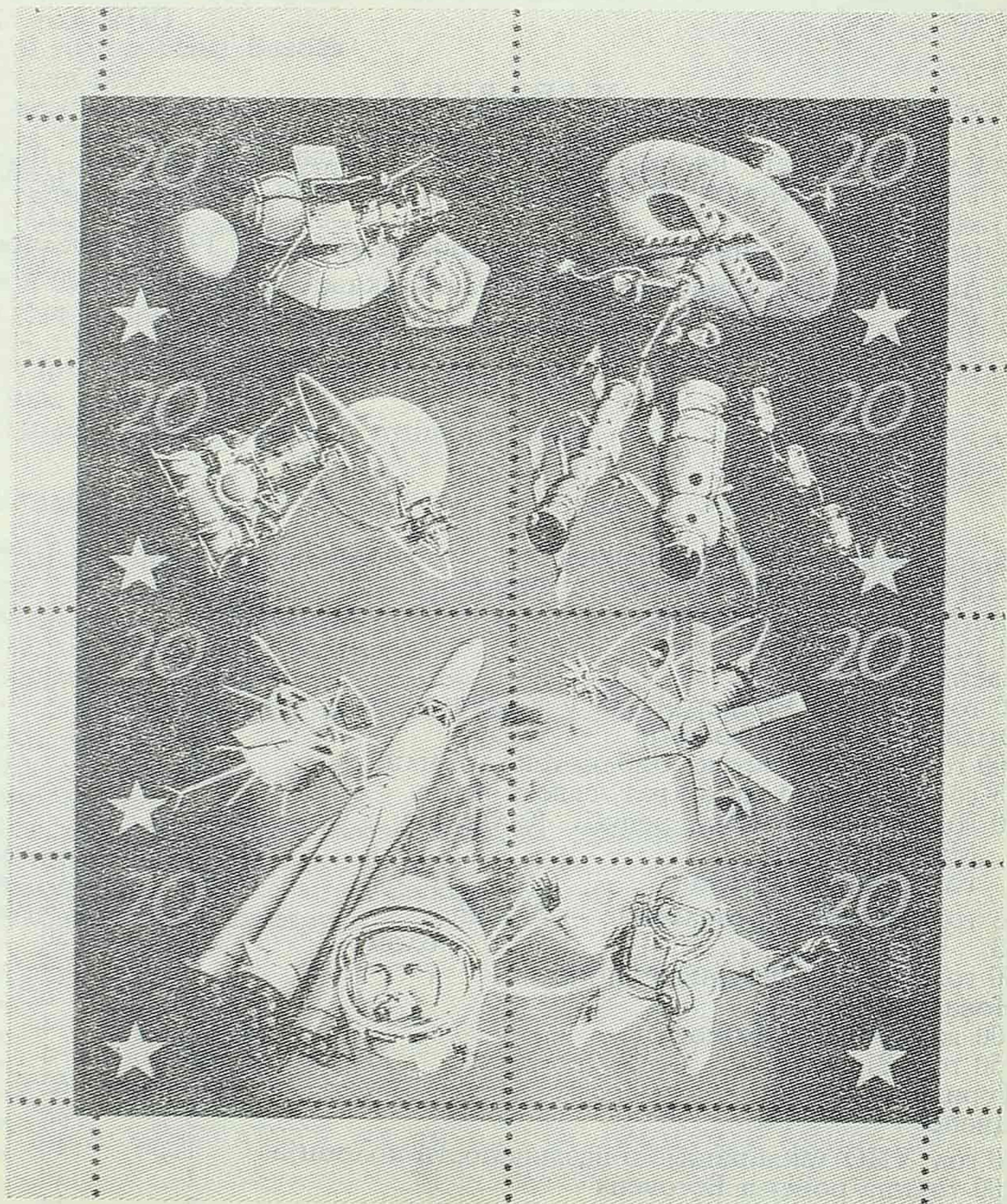
ЧЕХОСЛОВАЧКА

Светско фудбалско првенство у Мексику 1970. год.	6 вредности
Конгрес Савеза социјал. омладине	1 "
Сликарство (Galauda, Svolinski, Hudeček и др) штампано у таблицама по 4 к	6 "
Интеркосмос	6 "
Словачке иконе (табачићи по 4 к)	4 "
Дан марке	1 "
Фрагика (Stika, Bouda, Zrzavy итд.)	6 "
Фрагика (Stika, Bouda, Zrzavy итд.)	6 "
Даље су предвиђене следеће емисије:	
У марту се појављује наставак издавања грбова градова	6 "
Исто тако у марту ће се појавити марке „Париске комуне“	1 "
Па потом борба противу расизма и расне дискриминације	1 "
У априлу се предвиђа 50 годишњица хорског певања	1 "
Исто тако у априлу следи 50 година Савеза планинара	1 "
Такође у априлу је 50 година Савеза пролет. носиоца културе	1 "
У мају ће се појавити Град Праг 2 вредности по 3 Кр. у табачићима по 4 Кр.	
Затим следи 50 година Комун. партије Чехословачке	4 "
У јуну се појављује марка 100 год. фабрике Шкода	1 "
У истом месецу се предвиђа Изложба ловства у Бу- димпешти	6 "

АЛБАНИЈА

- 1) Електрификација - 4 вредности од по 15, 25, 8 сд и 1,10 Лек
 - 2) 150 годишњица рођења Енгелса у три вредности од по 25 д, 1,10 Лек и 1,15 Лек-а
 - 3) 200 годишњица рођења Бетовена у 6 вредности 5, 15, 25, 65 д, 1,10 и 1,80 Лек-а
 - 4) 25 година Народне Републике Албаније у 4 вредности: 15, 25, 80 д и 1,30 Л.
- Даљи програм емисије до краја ове године изгледао би овако:
- 5) „Лале“ цвеће серија од 8 вредности
 - 6) 100 годишњица „Париске комуне“, 4 вредности
 - 7) Међународна година борбе противу расизма, 3 вредности

- 8) Годишњица DÜERER-а, 5 вредности
- 9) Олимпијада, 7 вредности плус један блок
- 10) 50 годишњица Комунистичке партије Кине, 4 вредности
- 11) Птице селице, 6 вредности
- 12) Народно сликарство, 6 вредности, плус 1 блок
- 13) Редовна емисија марака, 10 вредности
- 14) 30 година ПТ Албаније, 4 вредности
- 15) VI конгрес ПТ 4 вредности
- 16) Национални балет 6 вредности
- 16) Космос 5 вредности.

Д Д Р

- 1) 150 годишњица рођења Енгелса, у три вредности и са тиражом од 2,000.000 комада
- 2) Цвећа тз. „кактуси” 6 вредности
- 3) 200 годишњица рођења Бетовена у виду блока и вредности DM 1,00
- 4) Народности — експонати из музеја Лајпциг — бронзана глава (Африка), чајник (Азија), итд. у 4 вредности и тиражом од 1,800.000 серија.
- 5) Космос — табачићи — по 8 × 20 Pf: Венус, Луна 16 и 10, Сојуз 4—5 итд.
- 6) Славни људи 5 Pf (Becher), 10 Pf (Mann), 15 Pf (Heartfield), 20 Pf (Bredel), 25 Pf (Nehring), 50 Pf (Kedler) са тиражом од 1,800.000 серија.

М А Б А Р С К А

- 1) Слике у музеју Esztergon-a (Padrini, Lazarini, Fontebasso итд), 7 вредности тираж 650.000 серија плус блок са тиражом од 365.000 комада.
- 2) Ослобођење концентрационог логора Haerlinge-и 1945, 1 вредност
- 3) Луна 16, четири вредности у форми блока са тиражом 350.000 ком.
- 4) У току априла т. г. предвиђена је емисија Космоса „Аполо 14”.

С С С Р

25 годишњица уговора о пријатељ. са Пољском	1 вр.	6 коп.
XIII Међународни конгрес историчара	1 „	4 „
Заштита дивљих животиња у пределу Сикоте—Алињ	5 „	56 „
II Конгрес филатемиста	1 „	4 „
Васил Киквидзе	1 „	4 „
50 годишњица Универзитета у Ереван-у, Јерменија	1 „	4 „
Омладинска организација	3 „	7 „
400 го. Универзитетске библиотеке у Вилни	1 „	4 „
25 год. Међунар. демократ. савеза жена	1 „	6 „
50 год. Аутоном. Совј. републ. Калмичке, Удмурске Маријске	3 „	12 „
5 год. привредни план	3 „	12 „
53 год. Октобар. револуције — Лењин	1 „	4 „
53 „ „ „ „ блок	1 „	30 „
50 год. плана електрификације	1 „	4 „
Нова година	1 „	6 „
100 год. рођења Бејкова	1 „	4 „
150 год. Зјурупа	1 „	4 „
Туризам СССР	6 „	62 „
Цвеће	5 „	48 „
10 год. УНО декларације о независности колонија	1 „	10 „
200 година рођења Бетовена	1 „	10 „
Зимска спартакијада	2 „	14 „

Луна 16	3 "	30 "
" " блок	1 "	30 "
Уметничка дела страних мајстора (Gresco, Rafael)	1 "	95 "
" " " " Блок	1 "	50 "
80 год. рођења Хари Попита	1 "	10 "
75 год. Међународног задружног покрета	1 "	12 "
XXIV Конгрес КП СССР	1 "	4 "
50 год. Реп. Грузије	1 "	4 "
50 год. Реп. Дагестан-а	1 "	4 "
2500 год. града Феодосије (Крим)	1 "	10 "

БУГАРСКА

70 год. БЗНС (Бугарске земљор. странке)	1 вр.	20 Ст
25 год. УНО	1 "	20 Ст
120 год. рођења Вазова	1 "	13 Ст
Расни пси	8 "	76 Ст
Светско првенство у одбојци у Варни и Софији	4 "	44 Ст
VII Светски конгрес социолога у Варни	1 "	13 Ст
Противпожарна одбрана	2 "	4 Ст
Стари бугарски новци	6 "	67 Ст
Чувени оперски певачи	6 "	49 Ст
Луна 16 блок Тираж 100.000 комада	1 "	1 Лев
XX Бицикличка трка кроз Бугарску	1 "	20 Ст
150 год. рођења Енгелска	1 "	13 Ст
200 год. рођења Бетовена	1 "	28 Ст
Луноход 1 Тираж 100.000 комада блок	1 "	80 Ст
Нова Година	1 "	2 Ст
Пролећна серија (цвеће, птице, сунце)	6 "	44 Ст

У плану даље издање до краја године:

Преисторијске животиње	6 вредности	
100 год. рођења Панајота Пипкова	1 "	
X конгрес КП Бугарске	5 "	
110 год. Гимназије Болграда	2 "	
Спорт по 2 вредности, Свет. првен. у рингу, дизање терета, лака атлетика у халама	6 "	
Сликарство	6 "	
100 год. Париске комуне	2 "	
Опривштица	4 "	
Конференција радиостаница социјал. држава	1 "	
Историјска серија плус блок	6 "	+1
Олимпијске зимске игре Сапоро плус блок	6 "	+1
Редовне марке, привреда	11 "	

NE ZABORAVITE DA JE 9. V 71. GODIŠNJA SKUPŠTINA
S. F. SRBIJE

PRŌMĒNA CĒNA
poštanskih maraka Jugoslavije

Kat. broj Kat. broj		Kat. broj Kat. broj	
No = 307/308	0,80	No = 700/705	50.—
No = 308/311	1,20	No = 706	3.—
No = 312/315	2,0	No = 707/711	120.—
No = 324	0,80	No = 712/713	15.—
No = 235/326	8.—	No = 714	1,50
No = 327/338	30.—	No = 715/723	120.—
No = 339	5.—	No = 724	3.—
No = 356/357	10.—	No = 725	1,50
No = 369/370	12.—	No = 726	3.—
No = 376/379	15.—	No = 727/740	60.—
No = 380/391	30.—	No = 724	60.—
No = u paru	70.—	No = 743	6.—
No = 392/394	6.—	No = 744/752	35.—
No = 395/397	10.—	No = 754	4.—
No = 398/400	12.—	No = 755/763	90.—
No = 401/402	2,50	No = 764/771	50.—
No = 403/406	6.—	No = 722/778	30.—
No = 407/409	6.—	No = 781	3.—
No = 410/412	6.—	No = 800/802	5.—
No = 413/415	2,50	No = 814/815	2,50—
No = 416/418	6.—	No = Blok 8	70.—
No = 419/421	7,50	No = 844	1,20
No = 422/425	12.—	No = 846	1,20
No = 426/429	8.—	No = 847/863	105.—
No = 430 a	7.—	No = 877/880	15.—
No = 431/433	14.—	No = Blok 9	20.—
No = 434/440	42.—	No = 885/893	40.—
No = 441/443	6.—	No = 930/933	14.—
No = 444/445	18.—	No = 934	1,20
No = 446/448	25.—	No = 935	0,80
No = 449/451	50.—	No = 942/945	12.—
No = 452/454	30.—	No = 936/968	12.—
No = 455/458	5.—	No = 971	0,80
No = 459/466	10.—	No = 1022/1026	15.—
No = 459/466	10.—	No = 1027/1032	15.—
No = 473/475	12.—	No = 1033	1,40
No = 480/483	90.—	No = 1051/1055	10.—
No = 485/489	110.—	No = 1062	0,60
No = 490/494	110.—	No = 1063	0,60
No = 507	1.—	No = 1065	1,30
No = 508/513	60.—	No = 1069/1074	15.—
No = 514	6.—	No = 1078/1083	16.—
No = 515/516	4.—	No = 1094/1110	70.—
No = 517	2.—	No = 1111/1116	16.—
No = 527	4.—	No = 1123/1126	11.—
No = 532/533	4.—	No = 1130/1131	2.—
No = 534/535	4.—	No = Blok 13	18.—
No = 536/537	4.—	No = 1133/1135	1,50
No = 538/539	4.—	No = 1136/1140	24.—
No = 546/547	4.—	No = 1141/1144	13.—
No = 548/559	85.—	No = 1147/1152	30.—

No = 566	40.—
No = 564	12.—
No = 570	24.—
No = 571/578	30.—
No = 589/592	50.—
No = 593/594	12.—
No = 598/601	40.—
No = 603	10.—
No = 605/606	30.—
No = 607	5.—
No = 608	5.—
No = 609/611	100.—
No = 625/628	220.—
No = 634/635	25.—
No = 636	10.—
No = 637	3.—
No = 368/646	160.—
No = 647	8.—
No = 648	2.50
No = 661	2.—
No = 662	7.—
No = 663	7.—
No = 664/667	20.—
No = 668/676	140.—
No = 677/684	100.—
No = 685/693	120.—
No = 694/695	5.—
No = 696/699	35.—
No = 1239/1240	25.—
No = 1241/1246	20.—
No = 1247/1252	22.—
No = 1253	0,70
No = 1256	1,70
No = 1257/1258	7.—
No = 1259	0,70
No = 1260	0,70
No = 1261/1267	20.—
No = Blok 17	25.—
No = 1268/1273	20.—
No = 1274	0,70
No = 1275	0,65
No = 1276	1,70
No = 1277	1,80
No = 1278/1283	22.—
No = 1284/1285	30.—
No = 1286	0,65
No = 1287/1292	20.—

SLUŽBENE

No = 1/8 25.—

PORTO

No = 38/39 3.—
No = 40/47 3,50

No = 1153/1158	18.—
No = 1159/1164	18.—
No = 165/1173	10.—
No = 1174	0,70
No = 1175	0,70
No = 1176/1180	22.—
No = 1181	0,70
No = 1182	0,70
No = 1183	0,70
No = 1184	0,70
No = 1185/1187	1,50
No = 1188/1193	24.—
No = 1194	1,70
No = 1195	1,70
No = Blok 16	25.—
No = 1208/1213	17.—
No = 1221	0,65
No = 1222/1225	15.—
No = 1226	0,70
No = 1227	0,70
No = 1228	0,07
No = 1229	0,70
No = 1230/1235	40.—
No = 1236	0,70
No = 1237	0,70
No = 1238	0,70

OLIM. NEDELJA

No = 1 0,25
No = 2 0,20
No = 3 0,20

IZDANJA VUJA ZA ZONU B

No = 1/3	60.—
No = 4/5	7.—
No = 6	1,20
No = 7/13	45.—
No = 14/23	17.—
No = 24/25	130.—
No = 26/32	50.—
No = 33/36	26.—
No = Blok 1/2	320.—
No = 39/46	60.—
No = 49/52	2,50
No = 47/48	10.—
No = 53/54	10.—
No = 55/57	12.—
No = 58	3,50
No = 59	4.—
No = 60/62	120.—
No = 63/68	35.—
No = 69/71	12.—

No = 48/52	6.—
No = 53/60	10.—
No = 61/63	1,20
No = 64/71	30.—
No = 72/76	30.—

CRV. KRST

No = 6/7	1.—
No = 8/9	1.—
No = 10/11	0,80
No = 12/13	1.—
No = 14/15	1.—
No = 16/17	1.—
No = 18/19	2.—
No = 20/21	1,50
No = 22/23	1,50
No = 24/25	1,20
No = 26/27	1,20
No = 28/29	1,50
No = 30/31	1.—
No = 32/33	1,20
No = 34/35	1.—
No = 34/35 sečno	60.—
No = 36/37	1.—
No = 38/39	1,50
No = 42	0,15
No = 43	0,15
No = 44	0,15
No = 45	0,30
No = 46	0,30

DEČJA NEDELJA

No = 1	4.—
No = 1/2	1,20
No = 3/4	1,20
No = 5/6	1,50
No = 7/8	1,50
No = 9/10	1,50

No = 11/12	1.—
No = 13/14	1,20
No = 72	1,50
No = 73/78	180.—
No = 73/78 seč.	650.—
No = 79/81	28.—
No = 82/85	9.—
No = 86	6.—
No = Blok 3	35.—
No = 88/89	5.—
No = 90/97	12.—
No = 98/100	12.—
No = 101/104	12.—
No = 105	5.—
No = 106	3,50
No = 107	320.—
No = 107 a	450.—
No = 108	1,80
No = 109	1,80
No = 110/112	10.—
No = 113/115	2,50
No = 116/125	35,00
No = 126/137	150.—
No = 138/141	18.—
No = 142	65.—

PORTO

No = 1/5	12.—
No = 6/10	60.—
No = 11/18	20.—

C. KRST

No = 1/2	300.—
No = 3/4	6.—
No = 5/6	300.—
No = 7/8	6.—
No = 9/10	5.—

SERIJA KOVERATA 500 GODINA ŠAPCA

MALI OGLASI — LITTLE ADVERTISEMENT

Prodajem marke Bosna i Hercegovina, predfilatelističko doba.
Moma, telefon 696-754 — Beograd

Tražim filatelistu koji želi da razmenjuje neponištene jugoslovenske marke za čehoslovačke. Javiti se na adresu: Jan Matušu, Hovezi, 442, ČSSR.

Kupujem čiste marke SFRJ, plaćam od nominale do sedamedest posto kataloške cene.

Maćešić Đorđe, 11800 Zemun
Kosovska 3.

Prodajem komplet zbirku serija čistih neponištenih poštanskih maraka nova Jugoslavija, svih izdanja od oslobođenja 1944. do kraja 1970. godine, sa lokalnim izdanjima, blokovima, tabačićima, Londonsko izdanje i Trst, Pula, Rijeka i zona B, Vuja i Vujna za Zonu B-STT.

Pojedine glavne serije stara Jugoslavija, okupacija Srbije i Hrvatske.

Sava Ivkov, **Sombor**
Blagojevićeva ul. br. 4.
Jugoslavija

Stari srebrni novac, nemački, austro-ugarski, švajcarski, jugoslovenski i drugih zemalja kupujem ili menjam za poštanske marke zapadnih zemalja i šekata.

Dimitrije Petrović
Bulevar revolucije 126 Beograd

Nudi se na prodaju zbirka maraka SSSR od 1923 do 1948 godine po vrlo povoljnoj ceni, ukupne vrednosti po YVERT katalogu iz 1969 godine u iznosu od 3.135 Yv. franaka.

Ovo razdoblje ruskih maraka je vrlo traženo u SSSR i drugim zemljama »Varšavskog sporazuma«, obzirom da više miliona novih filatelista tih zemalja nemaju u svojim zbirkama marke ovih serija.

Za obaveštenje obratiti se na Dimitrije Jančićevića. Beograd, Vojislava Ilića 32, lično, pismom ili telefonom br. 414-264.

Tražim filatelističke celine perioda 1941-1955. Kupujem predfilatelistička pisma i fil. celine do 1918 god., kao i pisma srpske pošte na Krfu i crnogorske u Bordou. Plaćam u novcu ili markama. MIROSLAV SANTA, 508 Summit Ave., Jenkintown, Pa. 19046, USA.

Tražim marke jugoslovenskih zemalja sa greškama. Plaćam u novcu ili markama. MIROSLAV SANTA, 508 Summit Avenue, Jenkintown, Pa. 19046, USA.

FILATELISTI! Prodajem sveske sa poništenim markama u komisio-
nu prodaju. Ako želite, pišite na adresu: Vladimir MARKOVIĆ, Beograd, Bulevar Vojvode Putnika 34a.

Menjam neponištene i poništene marke sa filatelistima celog sveta. Dopisujem se na srpskom, engleskom i ruskom jeziku. Baza: katalog Yvert 1971 i Scott 1971.

I exchange mint and used postage stamps in complete sets with philatelists of whole world. Correspondance: eSrbiien, English, Cerman or Rusian languages. Base of exchange: face value or actalogs: Yvert 1971 or Scott 1971. Milan VARAJČIĆ, Beograd, Đevđelijska 57.

TRAŽE RAZMENU:

- SSSR
- MCCP — Kišinev, ul. Zelinskoga 10 kv 8 lin. skov.
 - Ordžomikidze, C-o ACCP, ul. Kuibiševa 17, kv. 5 T. C. Surgovt
 - Sofin Nikolaj, Magadan Školjnaj 10 kv. 27
 - Cenelevy oJpe, Moskva-A 422, ul. Kosmakova dom 10 kv. 37
 - Vladimir Aleksandrović, Dubrovinski-Odessa 14, Ki-rova str. 16/17, Beigelman E
 - Galina Mostova, Volgograd, ul. Jdmurtskaja 98 kv. 20
 - V. N. Wolkow, Volgograd 4, ul. Medwedickaja 16
 - Kolmakov Igorov, Glavni gat a/a 212, Lavov SSSR.
 - Elliseev Juri, Kameniradeskaja oblast, Ozerski r-n s. Sadove.
 - Uno Šulc, Talin 7, ul. a/a 2—2.
 - S. Kovaleruč, Krasnaja Sveza blok 6 kv. 4 Lenjingrad D-14.
 - A. Šerskelske, Lenjingradskaja 34, r. 32 Kabarovsk 13.
 - Fedomov Sergej Nikolajevič, Komi ASSR g. Inma ul. Gorkaja u-a2-15.
 - Masšova Galina, Jemurmskaja 89 kv. 20 Volgograd 51.

- ČSSR
- kv. 19
 - Pravdik Antonin, Nadražni 243, St. Mesto u uh. Nradište
 - Zdenko Holub, Dolni ujezd 344 u Litomysle, okr. Svitavy
 - Vaclav Suchoparer, Kladno 4, Moskevaska 2987
 - Valenta Sive, Sendovice, 0 Litomerice
 - Milan Marko, ul. Borisova 62, Liptovsky Mikulaš
 - Miloš Chlouba, Silvanska 7, Bratislava 16
 - Jindra Bukovska, Hormerice 84, Praha-zapad
 - Ant. Franek, Domor Duchoden Drhovle, Pošta Čizova u Pisku
 - Senal Jiri, Miletin 287, okr. Jičín.
 - Dr. Jaromir Horenc, Jihozapadni III č. 14 Praha 4.

- POLJSKA
- Igor Pietkiewicz, Waršava 44, Wiatrarna 21-I
 - S. Koszewski, Biaeystok 2, P. O. Box 33
 - Stefan Kowalski, Chojnice, ul. Cechowa 5/5a
 - Mgr. W. laPicki, Czestochowa 1, C. Postale 67
 - Ing. Ryszard Sitarski, Warszawa 49, P. O. Box 38
 - mr. ANDRZEJ ALBERSKI, Skarzysko Kamienna 2, Siakova 5, Poljska.

- DDR — Kurt Freyberg, 8507 Putzkau/kg. Bischofswerde, Niederdorf 30b
— Günter Helmbolt, 6904 Dornburgmarkt 19
— Wolfgang Gesell Buhla, Thüringen, Forstrasse 93 DDR.
— Gustav Morgenstal 8401 Leoprehting 1 Regensburg DBR.
- MAĐARSKA — Szimendal Jozsef Budapest VI Nepkeztarsosog y 17, Mađarska.

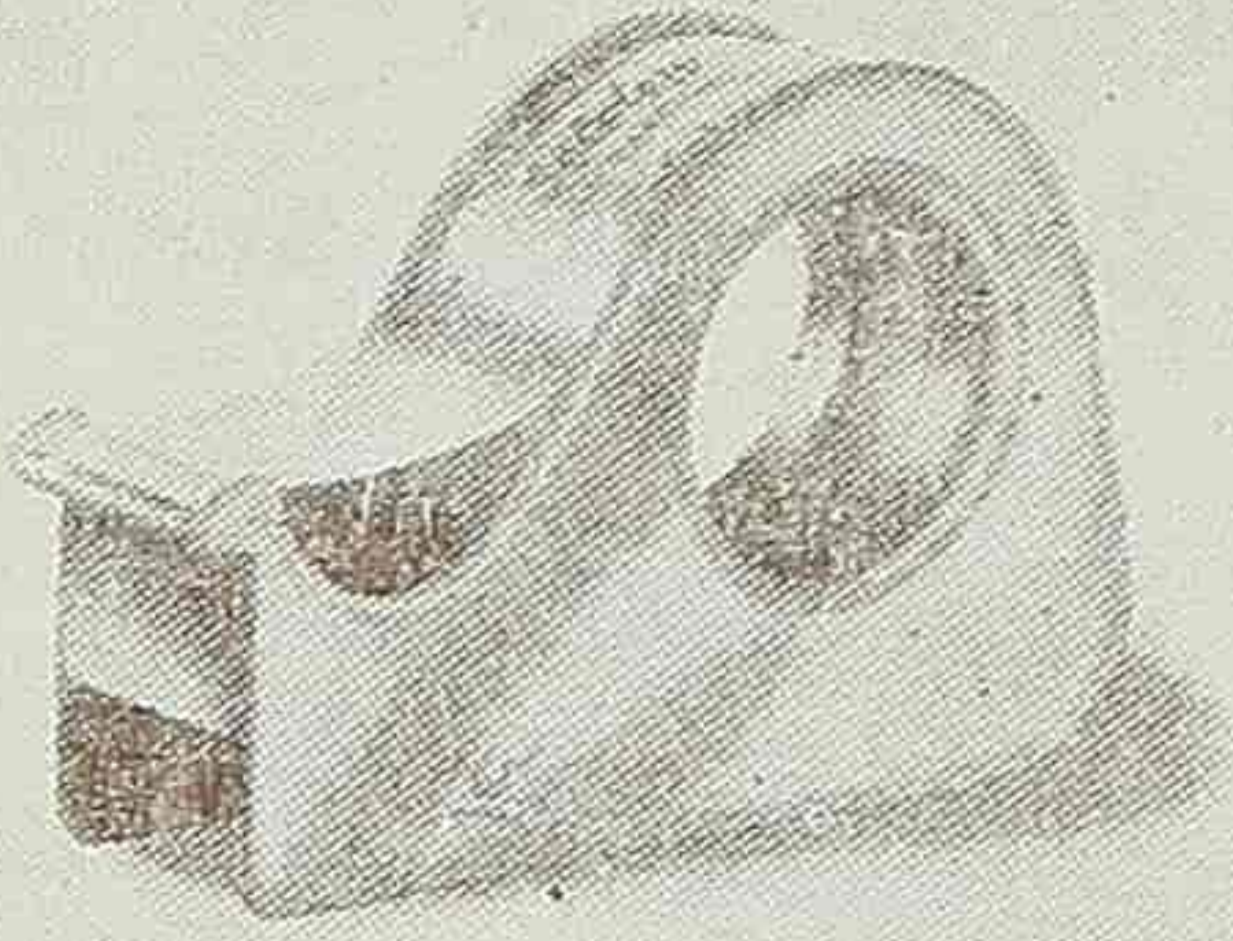
NOVE MARKE OUN

Aprila 1971. izdate su dve marke UN Programa Svetske Ishrane. Ovog ogranka UN glavna namena je da stimuliše ekonomski i socijalni razvitak, tj. da pritiče u pomoć žrtvama u slučaju prirodnih nedaća (poplava, zemljotresa, vulkanskih erupcija, suša), pobuna i ratoava.

Pomoć u hrani kao i druge vrste pomoći — u novcu, opremi, stručnjacima — koje se šalju nerazvijenim zemljama su na prvom mestu namenjene kao dugoročna investicija, u želji da progres postepeno nadvlada bedu i neprosvećenost.

Marke su veličine 26 x 36 mm, nominalne 13 i F. s. 0,50, štampane u Španiji u tiražu od 2 100 000 i 1 900 000 respektivno. perf. 13³/₄.

PLASTIČNO STOJALO

aero
Selotejn

